Status of Prisoners in Sri Lanka

2025 Annual Report

ශ්‍රී ලංකාවේ රැඳවියන්ගේ තත්ත්වය

2025 වාර්ෂික වාර්තාව

இலங்கையில் கைதிகளின் நிலை

2025 ஆண்டறிக்கை

The Committee for Protecting Rights of Prisoners (CPRP)

Status of Prisoners in Sri Lanka

2025 Annual Report

The Committee for Protecting Rights of Prisoners (CPRP)

The Committee for Protecting Rights of Prisoners (CPRP) is an independent and impartial human rights organization. We work to safeguard the rights of prisoners and detainees across the country. Documenting complaints of torture and deaths in custody, providing legal assistance to victims, filing fundamental rights petitions, and advocating for policy reforms are among our core initiatives.

Address: No. 245/12, Serpentine Road, Borella, Colombo 08, Sri Lanka.

Tel: +94 11 2672787

Email: cprporg@gmail.com

Website: www.cprp.lk

Facebook: www.facebook.com/2023CPRP.LK

Acknowledgement

The Committee for Protecting the Rights of Prisoners (CPRP) extends its heartfelt gratitude to all individuals and organizations who contributed to the preparation of this report, "*Status of Prisoners in Sri Lanka 2025 Annual Report*."

This report was researched and written by Rasika Gunawardena, with the assistance of Ayoma Rasanjali, and was edited and proofread by Attorney-at-Law Senaka Perera.

We are deeply indebted to the human rights advocates, legal experts, journalists, and the CPRP project team, whose tireless efforts in documenting and providing critical insights made this report possible.

We also acknowledge the courage of the families of victims, who, despite facing intimidation and immense grief, have continued to demand accountability and transparency. Their resilience remains a source of inspiration, strengthening our commitment to this struggle for justice.

Table of Contents

Executive Summary 08

Introduction 10

National Legal Framework and International Standards 11

Overcrowding and Infrastructure Deficiencies 12

Prison Deaths and the Failure of Healthcare Services 13

Violence and Abuse 14

Vulnerable Population 15

Prison Riots 16

Boossa Prison 18

Budget 2025 19

Executive Summary

A range of issues has emerged within Sri Lanka's prison system, primarily concerning inadequate infrastructure and the lack of justice-centred treatment for prisoners. In many prisons, the number of inmates exceeds the designed capacity by two to three times, forcing detainees to endure harsh living conditions with inadequate sanitation facilities that fail to meet basic human needs. These conditions have had a detrimental impact on the physical and mental health of the inmates.

Most prison infrastructure dates back to the colonial era, and due to years of neglect and lack of essential maintenance, dilapidated buildings, inadequate lighting, poor ventilation, and underdeveloped sanitation systems are now common features within the prisons. Due to resource shortages and administrative inefficiencies, essential maintenance and renovation efforts have been hindered, creating an unsafe environment for both inmates and prison staff.

In addition to infrastructure issues, there is also a severe shortage of staff. According to the 2021–2025 Prison Reform Implementation Plan, by 2025, approximately 1,800 staff vacancies will have been reported. This shortage has led to challenges in ensuring prisoner safety, providing healthcare, distributing food, and managing other essential maintenance operations. As a result of this staff shortage, inmates have been deprived of adequate access to essential services.

The national legal framework governing Sri Lanka's prisons is largely based on the Prisons Ordinance of 1877 and its related regulations. These colonial-era laws have now become obsolete and are inadequate to meet modern human rights standards. Sri Lanka has ratified the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), the United Nations Convention Against Torture (UNCAT), and the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (the Mandela Rules), which establish international human rights norms and minimum standards for the treatment of prisoners. However, in practice, these international standards appear to be largely disregarded in matters concerning prisoners. The continuous application of the Prevention of Terrorism Act (PTA) has subjected detainees and those held under its provisions to distressing and precarious living conditions. These laws, which lack adherence to fundamental international legal standards, have led to prolonged detention without charge or trial, restricted access to legal remedies, and an increased risk of torture and abuse, particularly for Tamil political detainees.

This systemic failure is further evident in the rising number of prison-related deaths. From January 2024 to May 2025, at least 173 prison deaths have been reported due to neglect of illnesses, suicides, assaults, and other hazards. Most of these deaths highlight the severe lack of healthcare facilities within the prisons. The death of an inmate at Boossa Prison, along with incidents involving the forced consumption of harmful substances and other related deaths, underscores the urgent need for proper medical care and supervision for prisoners.

Neglecting vulnerable categories of inmates within the prison system exposes them to various forms of abuse. In the women's prison section, overcrowding, lack of sanitation facilities, compromised privacy, and limited access to maternal healthcare are

among the challenges faced by female inmates. Inmates with disabilities often have to rely on assistance from other prisoners due to inadequate accessibility and the lack of trained care staff. Transgender inmates face a heightened risk of systemic discrimination and harassment due to the absence of policies addressing gender identity. Elderly inmates also face a lack of age-appropriate medical care and support. Prisoners, including political detainees, often face language barriers, solitary confinement, and challenges in coping with systemic differences.

Justice has not been served for the Mahara and Welikada prison killings, and the victims continue to await accountability. Legal proceedings related to the Mahara Prison killing have been suspended, making it impossible to identify those responsible. This undermines both justice and accountability. Recent extrajudicial killings involving the police, particularly the shootings in Kakadu Island, highlight the extent of accountability gaps within law enforcement institutions.

This report emphasizes the urgent need for comprehensive reforms in Sri Lanka's prison system. Key measures include updating the existing legal framework to align with international human rights standards, repealing the PTA, addressing prison overcrowding and improving infrastructure, increasing medical staff and healthcare services, enhancing protection for vulnerable groups, and establishing independent oversight and accountability mechanisms.

Ensuring the dignity, rights, and safety of prisoners in Sri Lanka, restoring public confidence in the justice system, and complying with international human rights obligations can only be achieved through policy continuity, adequate resources, and multi-stakeholder cooperation.

Introduction

Although prisons were governed under the Prisons Ordinance and aligned with certain international obligations, detention facilities have remained severely problematic. Overcrowding, inadequate healthcare, prison violence, and systemic punishment have eroded the dignity and rights of inmates across the country. Vulnerable groups, including women, persons with disabilities, transgender inmates, and political detainees, have been disproportionately affected due to neglect and abuse. High-profile incidents of prison deaths, torture, and institutional violence consistently reflect the failures in prison accountability and reform.

This report examines Sri Lanka's prison system, focusing on the national legal framework, infrastructure deficiencies, gaps in healthcare, patterns of abuse, the specific conditions of vulnerable groups, and a case study of the high-security Boossa Prison. This comprehensive analysis underscores the urgent need for systemic reforms in Sri Lanka's prison practices to align them with international human rights standards and uphold the rule of law.

National Legal Framework and International Standards

Sri Lanka's prison system is primarily governed by the Prisons Ordinance of 1877 and its associated regulations. These legal provisions define the administrative structure of prisons, as well as the rights and responsibilities within them. However, many provisions of the Prisons Ordinance have become outdated and are insufficient to cover contemporary human rights standards. This contributes to the operational and systemic weaknesses currently observed. Moreover, the Prisons Ordinance has not been publicly disclosed on the Department of Prisons' website, and the department has informed researchers that it is not authorized to make it publicly available.

Sri Lanka is a party to international human rights treaties, including the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR) and the United Nations Convention Against Torture (UNCAT). Sri Lanka is also expected to comply with the United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (the Mandela Rules) regarding prison standards. These rules emphasize humane treatment of prisoners, adequate healthcare, non-discrimination, and protection from torture. However, Sri Lanka's prison system cannot be considered fully compliant with the Mandela Rules.

The use of the Prevention of Terrorism Act (PTA), which has been repeatedly applied, exerts a profound impact by subordinating individual rights and severely affecting civil liberties. Introduced as a temporary law in 1979, this act remains in force and allows for prolonged detention. Under the PTA, detainees can be held for extended periods in detention centers or police custody without judicial oversight, significantly increasing the risk of torture, abuse, and the violation of fundamental rights. This undermines Sri Lanka's commitments to international human rights frameworks and creates an environment in which perpetrators of violations against detainees often escape accountability.

In summary, while the Prisons Ordinance and its regulations provide a formal legal framework within Sri Lanka's national law, they are outdated and do not fully align with international standards. The failure to implement the Mandela Rules, the continued use of the PTA, and structural deficiencies in the prison system further exacerbate human rights violations.

Overcrowding and Infrastructure Deficiencies

By 2025, Sri Lanka's prisons will be facing severe overcrowding, operating at approximately 280%–300% of their designed capacity. This situation is evident across prisons nationwide. Cells designed to hold 3 or 4 inmates now accommodate up to 12 prisoners.[1]

The overcrowding crisis further exacerbates deficiencies in ventilation and sanitation. Many prisons report blocked toilets, limited access to water, and a lack of privacy in cells. These conditions increase the risk of disease and severely undermine the physical and mental well-being of inmates. [2]

According to the Department of Prisons' 2023 annual report, the national overcrowding rate was recorded at 111%, while facilities at Vavuniya Remand Prison exceeded their capacity by 200% to 300%.[3]

This severe overcrowding has contributed to higher mortality rates, increased prisoner unrest, and escalating health problems. Similar issues were highlighted in an assessment conducted by a United Nations Special Rapporteur on Sri Lanka in 2016.[4]

A contributing factor to the overcrowding is the high number of inmates detained for minor drug-related offences. In 2019, approximately 51.9% of inmates were incarcerated for drug-related offences, and 77% of them received sentences of less than six months, clearly indicating that the intended rehabilitative objectives were not being met. The absence of dedicated rehabilitation centers for drug offenders significantly contributes to prison overcrowding.[5]

Outdated infrastructure has further aggravated the overcrowding problem. Many prisons date back to the colonial era and have not undergone structural updates for decades. Cracked walls, collapsing roofs, poor ventilation, and inadequate lighting are common features of these detention facilities. Observations indicate that resource shortages and administrative delays have hindered repair and maintenance efforts.[6]

Staff shortages remain a persistent issue, with approximately 1,800 vacancies reported by 2025. This shortage has hindered the management of inmate safety and the fulfilment of basic care responsibilities. The limited staff is insufficient to manage the growing inmate population, distribute food, coordinate healthcare, and maintain facilities.[7]

1 Sri Lanka Prisons Department Implementation Plan 2021–2025.
2 Prison Population Reports 2024.
3 Department of Prisons, Sri Lanka. (2024). Prison Statistics of Sri Lanka 2024 (Vol. 43).
4 UN Special Rapporteur on Torture. Country Visit Report: Sri Lanka. 2016.
5 Committee for Protecting Rights of Prisoners (CPRP). (2025). Improving Sri Lanka's Prison System: Reducing Overcrowding and Helping Inmates Rebuild Their Lives (Brief Report).
6 Prison Population Reports 2024
7 Sri Lanka Prisons Department Implementation Plan 2021–2025.

Prison Deaths and the Failure of Healthcare Services

According to data compiled jointly by the Committee for the Protection of Prisoners' Rights (CPRP) and the Centre for Society and Peace (CSR), at least 168 prisoners have died in Sri Lankan prisons between January and November 2024. Of these deaths, 155 were due to illnesses, 9 were suicides, 2 resulted from assaults within prisons, and 2 others were caused by accidents inside prison premises, according to the reports.

Between March and May 2025 alone, the CPRP reported five additional prison deaths, bringing the total number of reported prison deaths from January 2024 to May 2025 to 173. These deaths highlight the serious weaknesses in the protection and care facilities within Sri Lankan prisons. Most of these deaths have occurred due to neglected medical conditions and delayed or inadequate medical interventions. In some instances, the forced administration of harmful substances to inmates and the delay in providing basic medical treatment have severely worsened these conditions.

In recent times, isolated incidents within prisons have further illustrated these failures. On 19 March 2025, a 54-year-old inmate at the Magazine Prison died after allegedly being forced to drink salt water, and later, his wife filed a complaint alleging deliberate harm and delay in providing medical treatment. In April 2025, an inmate at Boosa High Security Prison died after being assaulted by another inmate, raising serious concerns about security deficiencies. In May 2025, a remand prisoner detained at Akkunakolapelas Prison for contempt of court died following an assault within the prison, with medical reports confirming severe head injuries.

Institutional responses to these deaths have been inadequate, and investigations have faced allegations of lacking independence. In many cases, families of the victims have been denied access to medical or investigative reports, which constitutes a serious concern. This is often due to economic constraints, which prevent families from securing legal representation to advocate on their behalf. As a result, family members often lack a proper understanding of court proceedings. To address this situation, the Committee for the Protection of Prisoners' Rights (CPRP) has intervened to support families and victims during legal proceedings; however, the CPRP lacks sufficient resources to cover all incidents.

In May 2025, regarding the case of the remand prisoner at Akkunakolapelas who died from assault, the Bar Association of Sri Lanka issued a public statement describing the prison deaths as a "serious institutional failure", emphasizing that the protection of inmates' rights and lives is an inalienable responsibility of the state.

There are numerous systemic weaknesses in healthcare that exist in such a way that the proximate causes of deaths cannot be determined. Many prisons operate without adequate medical staff, essential medicines, or sufficient mental health support. Chronic illnesses and mental health conditions are often neglected, which has been observed as a contributing factor to a preventable number of deaths.

Examining this pattern of prison deaths highlights systemic neglect, institutional violence, and a punitive framework that endangers prisoners' lives in Sri Lanka. The absence of structural reforms and accountability mechanisms has contributed to the escalation of prison mortality rates.

Violence and Abuse

The Committee for the Protection of Prisoners' Rights (CPRP) has documented a continuous pattern of violence and abuse in Sri Lanka's prisons. The reported patterns of violence include physical assaults and the forced ingestion of harmful substances. These actions violate both national and international legal obligations, yet due to impunity, perpetrators have enjoyed protection from accountability. The consequence is that they are emboldened to commit further human rights violations.

According to reports by the Committee for the Protection of Prisoners' Rights (CPRP) and the Centre for Social and Peaceful Development (CSR), individuals detained under the Prevention of Terrorism Act (PTA) face a high risk to their lives and are often subjected to prolonged interrogations without judicial oversight. In many documented cases, detainees have been subjected to various forms of physical abuse during interrogations.

Vulnerable Population

In Sri Lanka's prison system, women, persons with disabilities, transgender individuals, elderly prisoners, and ethnic minorities face systematic neglect, as confirmed by the 2024 Department of Prisons statistics and the 2021–2025 National Prison Reform Implementation Plan.

According to the Department of Prisons, by the end of 2024, there were 1,471 female prisoners across Sri Lanka, with many prisons operating beyond their intended capacity. In major prisons such as Welikada, Bogambara, and Kalutara, overcrowding persists in the female sections, limiting access to sanitary facilities, privacy, and maternal health services. Although the prison reform plan set targets for improving health facilities in prisons, there is no visible evidence that these measures have been implemented.

Number of Female Prisoners in Sri Lanka (2020–2024)

Year	Number of Female Prisoners
2020	1,182
2021	1,234
2022	1,321
2023	1,402
2024	1,471

Prisoners with disabilities are being held in facilities where basic legal provisions, such as accessibility and trained care, are lacking, as confirmed by the prison reform plan. Physically disabled prisoners often have to rely on other inmates or overburdened staff for mobility assistance. This creates a harmful situation for their dignity and safety. In violation of the fundamental principles outlined in the Mandela Rules, there are no formal care protocols or structured medical assistance programs for disabled prisoners.

Since Sri Lanka's prison regulations do not have policies recognizing the gender identity of transgender prisoners, they face systemic discrimination. Transgender individuals are often placed in male or female wards based solely on their legal documents, which exposes them to a higher risk of violence and abuse. Although the Prison Reform Plan has recognized this issue, no steps have yet been taken to establish guidelines or dedicated facilities for transgender prisoners.

According to consultations with LGBTQ+ rights groups, the CPRP has documented that transgender prisoners in Sri Lanka face significant abuses and arbitrary treatment due to the lack of dedicated facilities and regulations. In general, transgender prisoners are placed in prison wards based on the gender listed on their legal documents rather than their biologically recognized gender identity. This results in transgender women being placed in male prison wards, where they are exposed to verbal abuse, physical violence, and psychological trauma.

The number of elderly female prisoners has been steadily increasing, yet they are detained in prisons that are not adapted to age-related needs such as medical care, mobility assistance, or dietary requirements. The absence of specialized services contrib-

utes to the deterioration of their health conditions.

Tamil and politically affiliated female prisoners, especially those detained under the Prevention of Terrorism Act (PTA), have been reported to face differential treatment. Tamil-speaking detainees encounter language barriers when accessing legal and health services, and they are often transferred to distant prisons, which hinders their ability to meet with family members.

Finally, the prison population belonging to Sri Lanka's indigenous communities has been neglected due to overcrowding and inadequate health and welfare services. Although national policies acknowledge their needs, many of the necessary reforms have not been implemented.

Prison Riots

Although large-scale prison riots did not occur in 2025, the overall atmosphere within Sri Lanka's prison system remains tense and unstable. Neglect, violence, and overcrowding have caused psychological distress among various inmates, creating an environment ripe for protests and potential riots within prisons.

One of the most notable incidents in 2025 was the death of two suspects in police custody on Kakkaitheevu Island in February 2025. It was the first alleged extrajudicial killing reported after the establishment of the new government. It was the first alleged extrajudicial killing reported after the establishment of the new government. It was the first alleged extrajudicial killing incident to occur following the establishment of the new government. The shooting occurred without following the Supreme Court guidelines that must be observed when taking suspects to recover weapons. These killings have raised serious concerns regarding the use of torture against suspects and have highlighted the failures within the criminal justice system. The CPRP and affiliated organizations are monitoring the legal proceedings related to this incident and have called for full transparency and adherence to the Supreme Court's guidelines.

In addition, the death of Sathsara Nimesh while in police custody at Welikada in April 2025 stands as a stark example of the systemic nature of torture and abuse within police custody. Although a death inquest was initiated in April 2025, by July 2025, no clear report had been shared with the family members or the public. The CPRP has undertaken an independent investigation into his death and is advocating for appropriate legal action against those responsible.

These incidents highlight the widespread brutality and institutional failures occurring within Sri Lanka's prison system and police custody. Although large-scale prison riots like the 2020 Mahara incident did not occur, the underlying causes of unrest—such as overcrowding, abuse, and systemic neglect—remain prevalent. To prevent further violence and the risk of state-perpetrated brutality, urgent prison reforms and effective oversight are required.

Impunity: Mahara and Welikada Prison Mass Killings

The lack of accountability for the perpetrators of the Mahara and Welikada prison killings highlights the Sri Lankan state's failure to uphold justice and protect human rights. There is no one held responsible for these killings that occurred within the prisons. In November 2020, during unrest triggered by COVID-19 conditions at Mahara Prison, 11 detainees were shot and killed. This incident reached a critical turning point in 2024–2025. In 2023, according to the conclusions of the Weliweriya Magistrate, it was confirmed that detainees were shot in the head, chest, and abdomen, resulting in their deaths. This incident constitutes an unlawful use of force. However, by the end of 2024, the Attorney General's Department ordered the Criminal Investigation Department (CID) to suspend all investigation and case assignment procedures. This decision undermined the prospects for legal accountability, contravening existing court orders. Although legal proceedings were initiated regarding the 2012 Welikada prison massacre, ultimately, no one was held accountable for the incident. This clearly demonstrates that it is unreasonable to expect that successive governments have ensured justice for the prisoners.

In response, the CPRP filed a writ petition (CA/WRIT/839/24) against the Attorney General's Department, which has now been submitted to the Court of Appeal. This writ petition highlights the critical role of civil society in raising its voice against state-led obstructions to justice and underscores the importance of taking legal action against those responsible for prison killings. The Attorney General's extraordinary intervention serves as a clear example of repeated state support for impunity.

Similarly, in the 2012 Welikada prison massacre, justice has not been served for the inmates who were killed even more than a decade later. Although the three-judge Supreme Court imposed the death penalty on one convict, he was later acquitted on appeal. However, the media widely reported that the Minister intervened to honor the service of the prison commissioners who had been sentenced to death for the Welikada prison massacre. This action highlights the entrenched culture of impunity surrounding prison brutality in Sri Lanka.

Specifically, in mid-2025, after the Magistrate of Balapitiya ordered the arrest of an STF officer in connection with charges of murdering a suspect, the Attorney General decided to suspend the legal proceedings. However, media reports indicated that senior military officers requested the new government to grant leniency to the accused officials.

Boossa Prison

Boossa Prison is officially classified as a high-security prison, and there has been significant criticism regarding the treatment of inmates and the structural conditions, which have reportedly subjected prisoners to considerable hardship and distress. The Special Task Force (STF) has been deployed to operate within Boossa Prison; however, these officers, lacking proper experience or training to interact with inmates, have been responsible for severe human rights violations reported from the facility.

According to reports from inmates, they are kept in detention cells for prolonged periods, with only selected prisoners being allowed brief periods outside the cells each day. As a result, many inmates have very limited access to outdoor spaces and are kept in isolation in their cells for extended periods.

Inmates report that access to healthcare services at Boossa Prison is inadequate. According to the Department of Prisons reports, only one full-time medical officer was available to serve the entire inmate population. According to the official 2024 Department of Prisons report, delays in medical referrals and treatments are acknowledged due to challenges in supplies and staffing. In April 2025, a female inmate who sustained injuries from a sharp weapon inside the prison died due to delayed medical intervention, highlighting the prison's incapacity to adequately respond to urgent medical needs, which has not received sufficient attention.

It has been reported that these inmates are subjected to prolonged solitary confinement, with limited access to legal recourse and the use of arbitrary disciplinary measures. Additionally, their contact with family members and friends is severely restricted. Only the closest family members are allowed to meet the detainees, and the Committee for the Protection of Prisoners' Rights (CPRP) has been informed of instances where even these family members were subjected to various forms of abuse, with requests made for such practices to be stopped. Police Special Task Force (STF) officers have faced allegations of these abuses, and according to some reports, these officers subjected female family members of the detainees to sexual harassment or inappropriate sexual conduct.

On 19 February 2025, at the Colombo Fort Magistrate's Court No. 5, Ganemulla Sanjeewa, also known as Sajeewa Kumara Samararatne, was shot dead. This individual was also being held at Bussa Prison, and there are serious allegations that a series of killings, including this murder, were planned from within the prison, with the involvement of security personnel.

Additionally, detainees have been subjected to extremely inhumane treatment during interventions by the Police Special Task Force (STF). Physical assaults and arbitrary punishments are prevalent in this context. In some instances, Police Special Task Force (STF) officers have reportedly entered prison cells armed, under the pretext of conducting inspections. Detainees have stated that these officers intimidate them by displaying their weapons, subjecting them to severe psychological distress. These conditions have severely deteriorated the mental well-being of detainees. Our assessment indicates that, to a large extent, these circumstances contributed to a detainee taking their own life at Boossa Prison on 26 June 2025. Additionally, between April and June 2025, two deaths occurred at Boossa Prison within a span of two months.

However, the deployment of the Police Special Task Force has exacerbated the conditions within Boossa Prison, and it remains unclear what explicit legal provisions govern the use of the Special Task Force within the prison.

Budget 2025

The 2025 National Budget presented by the Ministry of Finance of Sri Lanka highlights several key proposals aimed at the prison system, prisoner welfare, and structural reforms. These proposals focus on improving living conditions, ensuring adequate health and rehabilitation services, and implementing systematic institutional reforms within correctional facilities. Although the allocations are limited compared to the systemic challenges within the prison system, the government has identified key areas for intervention, focusing on prisoner rehabilitation and overcrowding reduction. These targeted interventions aim to address structural issues and improve overall prison management despite budgetary constraints.

Recognizing the severe conditions caused by overcrowding in prisons and the urgent need for rehabilitation, the government has proposed a special program aimed at enhancing prisoners' skills development to improve their employment prospects. This initiative seeks to equip inmates with practical abilities for successful reintegration into society.

As highlighted in the budget speech,

Currently, there are approximately 30,000 inmates across 37 prisons in the country. About 65% of these inmates are under 40 years of age, representing the prime of their employability. Accordingly, it is proposed to conduct skills development and vocational training programs in collaboration with professional training institutions, providing relevant vocational qualifications that align with the labour market."

To implement this program, the existing allocation has been increased by LKR 100 million, specifically targeting skills development and vocational training for inmates.

This initial allocation aims to promote the economic rehabilitation of inmates and reduce recidivism rates. However, the implementation timelines, targeted facilities, and monitoring mechanisms have yet to be clearly defined.

Although not explicitly framed as a prison reform initiative, the budget allocates LKR 500 million for the national drug prevention and rehabilitation program. This program includes:

- Awareness campaigns
- Rehabilitation, including counseling services
- Social reintegration and rehabilitation of drug offenders
- Strengthened law enforcement measures

According to previous reports, approximately 51.9% of the convicted population is imprisoned for minor drug-related offenses. Therefore, the success of this program is expected to have a significant positive impact on reducing prison overcrowding and enhancing rehabilitation prospects.

The budget also introduces specific welfare measures targeting children and youth in government detention homes, certified schools, and rehabilitation centers. Although separated from adult prisons, this measure reflects the government's commitment to improving conditions within detention institutions.

The main allocations include:

- LKR 500 million is allocated for the reform and improvement of childcare and juvenile detention centers.
- LKR 250 million allocated to establish a child-friendly transportation system for children in institutional care, including those under prison rehabilitation.
- LKR 1,000 million allocated for social protection and housing support for orphaned children and youth in institutional custody.

These allocations target child and youth welfare, yet they also highlight the broader systemic challenges present across prison environments throughout Sri Lanka.

Several proposed national reform measures in the 2025 budget could indirectly benefit the prison sector:

- Public sector recruitment allocation: The 2025 budget allocates LKR 10,000 million for essential public service roles. If prioritized for filling the 1,800 vacancies in the Department of Prisons, this could provide significant support to the sector.
- Development of health infrastructure: The 2025 budget provides a significant increase of LKR 604,000 million for the national health system. If coordination between the Ministry of Health and the Department of Prisons is strengthened, this could improve access to healthcare services for detainees.
- Provision of assistive devices for persons with diverse abilities: With an allocation of LKR 500 million, there is an opportunity to extend these benefits to detainees with disabilities a group that has been largely overlooked within the current prison welfare framework.

Given the structural deficiencies and the scale of human rights challenges highlighted in this annual report, the current allocations are insufficient to bring about transformative change within the prison system. However, the clear focus on skills development and the rehabilitation of inmates signals a partial policy shift toward addressing the socio-economic roots of incarceration and recidivism.

The 2025 government budget signals steps toward inmate rehabilitation and systemic reforms through targeted initiatives in skills development and drug prevention. These initiatives must now be implemented with transparency, ensuring civil society participation, clear guidelines, and outcome monitoring. Only then can meaningful impact be guaranteed. Future budgets should prioritize comprehensive prison reforms, infrastructure development, improved health services, and welfare interventions to protect the rights and dignity of detainees in Sri Lanka.

© All Rights Reserved.

Address: No. 245/12, Serpentine Road, Borella, Colombo 08, Sri Lanka

Tel: +94 11 2672787

Email: cprporg@gmail.com

Website: www.cprp.lk

Facebook: www.facebook.com/2023CPRP.LK

ශ්‍රී ලංකාවේ රැඳවියන්ගේ තත්ත්වය

2025 වාර්ෂික වාර්තාව

සිරකරු අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ කමිටුව

සිරකරු අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ කමිටුව (CPRP) යනු ස්වාධීන, අපක්ෂපාතී මානව හිමිකම් සංවිධානයකි. අපි රට පුරා සිටින සිරකරුවන්ගේ සහ රැඳවියන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමට කටයුතු කරන්නෙමු. වධහිංසා පැමිණවීම් සහ අත්අඩංගුවේදී සිදුවන මරණ ලේඛනගත කිරීම සහ ඒ සඳහා වින්දිතයන්ට නීති සහාය ලබා දීම, මූලික අයිතිවාසිකම් පෙත්සම් ගොනු කිරීම සහ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා පෙනී සිටීම අපගේ මූලික උත්සාහයන්ට ඇතුළත් වේ.

නො. 245/12 - සර්පන්ටයින් පාර,බොරැල්ල, කොළඹ 08, ශ්‍රී ලංකාව.
දු.කඃ +9411 2672787
ඊමේල්ඃ cprporg@gmail.com
වෙබ්ඃ www.cprp.lk
ෆෙස්බුක්ඃ www.facebook.com/2023CPRP.LK

ස්තූතිය

"ශ්‍රී ලංකාවේ සිරකරුවන්ගේ තත්ත්වය 2025 වාර්ෂික වාර්තාව" යන මෙම වාර්තාව සකස් කිරීමට දායක වූ සියලුම පුද්ගලයින් සහ සංවිධානවලට සිරකරු අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ කිරීමේ කමිටුව (CPRP) සිය හෘදයාංගම කෘතඥතාව පළ කරයි.

මෙම වාර්තාව රසික ගුණවර්ධන විසින් අයෝමා රසංජලිගේ සහාය ඇතිව පර්යේෂණ කර ලියන ලද අතර නීතිඥ සේනක පෙරේරා විසින් සංස්කරණය කර සෝදුපත් කියවන ලදී.

මෙම වාර්තාව ලේඛනගත කිරීම සහ තීරණාත්මක කරුණු අනාවරණය සඳහා නොපසුබට උත්සාහයක් දැරූ මානව හිමිකම් උපදේශකයින්, නීති විශේෂඥයින්, මාධ්‍යවේදීන් සහ CPRP ව්‍යාපෘති කණ්ඩායමට අපි බෙහෙවින් ණයගැති වෙමු.

බිය ගැන්වීම් සහ අනෙකුත් බාධක හමුවේ, වගවීම සහ විනිවිදභාවය ඉල්ලා සිටින වින්දිතයින්ගේ පවුල්වල ධෛර්යය ද අපි ඉහළින් අගය කරන්නෙමු. යුක්තිය සඳහා වන මෙම අරගලය සඳහා ඔවුන්ගේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සැබෑ ආශ්වාදයක් වේ.

පටුන

විධායක සාරාංශය	31
හැඳින්වීම	33
ජාතික නීතිමය රාමුව සහ ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්	34
තදබදය සහ යටිතල පහසුකම් හි අඩුපාඩු	35
බන්ධනාගාර මරණ සහ සෞඛ්‍ය රැකවරණයන්හි අසාර්ථකත්ව	37
වධහිංසා සහ අපයෝජන	39
අවදානම් ප්‍රජාව	40
කැරලි ගැසීම්	42
බූස්ස බන්ධනාගාරය	44
අයවැය 2025	46

විධායක සාරාංශය

ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර පද්ධතිය තුළ වර්තමානයේදී යටිතල පහසුකම් සහ සිරකරුවාගේ යුක්තිය පදනම් කරගත් ගැටලු රාශියක් පැනනැගී ඇත. බන්ධනාගාර බොහෝමයක ඒවායේ සැලසුම්ගත ධාරිතාවට වඩා දෙතුන් ගුණයකින් තබා ගැනීම හේතුවෙන් ඒවායෙහි රැඳවියන්ට මූලික මිනිස් අවශ්‍යතාවයන්ට නොගැලපෙන සනීපාරක්ෂක පහසුකම් යනාදිය සමඟ දුෂ්කර ජීවන තත්ත්වයන්ට මුහුණ දීමට සිදුව තිබේ. මෙම තත්ත්වයන් රැඳවියන්ගේ ශාරීරික හා මානසික සෞඛ්‍යයට හානිකර ලෙස බලපාමින් තිබේ.

බන්ධනාගාර යටිතල පහසුකම්, බොහෝමයක් යටත්විජිත යුගයට අයත් වන අතර අත්‍යාවශ්‍ය නඩත්තු කිරීම් නොසලකා හැරීම හේතුවෙන් බිඳවැටුණු ගොඩනැගිලි, ප්‍රමාණවත් නොවන ආලෝකය, දුර්වල වාතාශ්‍රය සහ නොදියුණු සනීපාරක්ෂක පද්ධති බන්ධනාගාර තුළ සුලබව දක්නට ඇත. සම්පත් හිඟකම සහ පරිපාලනමය අකාර්යක්ෂමතාවයන් හේතුවෙන් අත්‍යවශ්‍ය නඩත්තු හා යාවත්කාලීන කිරීම්වලට බාධා එල්ල වී ඇති අතර මෙමගින් රැඳවියන්ට හා කාර්ය මණ්ඩලයට අනාරක්ෂිත පරිසරයක් නිර්මාණය වී ඇත.

මෙම යටිතල පහසුකම් ගැටලුවලට අමතරව, බරපතල කාර්ය මණ්ඩල හිඟකමක් ද පවතී. 2021-2025 බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්මට අනුව, 2025 වන විට ආසන්න වශයෙන් 1,800ක කාර්යය මණ්ඩල පුරප්පාඩු වාර්තා වී ඇති අතර මේ නිසා රැදවියන්ගේ ආරක්ෂාව, සෞඛ්‍ය රැකවරණය, ආහාර බෙදාහැරීම සහ අනෙකුත් නඩත්තු ගැටලු පැන නැගී ඇත. මෙසේ කාර්ය මණ්ඩලවල හිගකම නිසා රැදවියන්ට ප්‍රමාණවත් සේවාවන් ලබා ගැනීමට තිබෙන අවස්ථා ද අහිමි කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර පාලනය කරන ජාතික නීති රාමුව බොහෝ දුරට 1877 බන්ධනාගාර ආඥාපනත සහ ඒ ආශ්‍රිත රෙගුලාසි මත පදනම් වී ඇත. යටත් විජිත යුගයේ ඇති වූ මෙම නීතී මේ වනවිට යල් පැන ගොස් ඇති අතර සමකාලීන මානව හිමිකම් නිර්ණායක සපුරාලීමට ඒවා ප්‍රමාණවත් නොවේ. ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර සිවිල් හා දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ගිවිසුම (ICCPR),එක්සත් ජාතීන්ගේ වධහිංසාවන්ට එරෙහි සම්මුතිය (CAT) සහ ජාත්‍යන්තර මානව හිමිකම් නිර්ණායකවලට සහ සිරකරුවන්ට සැලකීම පිලිබද අවම ප්‍රමිතීන් ඇතුලත් සම්මුතියට ද (මැන්ඩෙලා රීති) අත්සන් තබා ඇත. නමුත් රැදවියන් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමේ දී මෙම ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් පිළිබඳ සලකා බැලීමක් නොපෙනේ. ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත (PTA) හි අඛණ්ඩ භාවිතය මගින් අත්අඩංගුවට පත්වන්නන් හා රදවා තබන්නන්ගේ ජීවිත බේදජනක තත්වයට පත් කර ඇති මූලික ජාත්‍යන්තර නීති ප්‍රමිතීන් රහිත මෙම නිතීය මගින් චෝදනාවකින් හෝ විභාගයකින් තොරව දීර්ඝ රඳවා ගැනීම, සීමිත නීතියට ප්‍රවේශය සහ විශේෂයෙන් දෙමළ දේශපාලන රැඳවියන්ට වධහිංසා හා අපවාදයට ලක්වීමේ ඉහළ අවදානම ඇති කර ඇත.

මෙම පද්ධතිමය අසාර්ථකත්වය බන්ධනාගාර ආශ්‍රිත මරණවල ඉහළ යාමෙන් තවදුරටත් පැහැදිලිව පිළිබිඹු වේ. 2024 ජනවාරි සිට 2025 මැයි දක්වා රෝග නොසලකා හැරීම,සියදිවි නසා ගැනීම්, පහරදීම්, සහ අනතුරු හේතුවෙන් අවම වශයෙන් බන්ධනාගාර මරණ 173ක් වාර්තා වී ඇති මෙම මරණ බොහෝමයක් සෞඛ්‍ය රැකවරණ පහසුකම්වල බරපතල හිඟකම පෙන්නුම් කරයි බූස්ස බන්ධනාගාරයේ රැඳවියෙකු පිහි ඇනුමෙන් මිය යාම, හානිකර ද්‍රව්‍ය බලහත්කාරයෙන් පානය කිරීමට සැලැස්වීම සම්බන්ධ බහුවිධ මරණ යනාදිය මගින් රැදවියන් සදහා වෛද්‍ය රැකවරණය හා අධීක්ෂණ ක්‍රියාවලියක බරපතල අවශ්‍යතාවය අවධාරණය කරයි.

බන්ධනාගාර පද්ධතිය තුළ අවදානමට ලක්විය හැකි රැඳවි කාණ්ඩ නොසලකා හැරීම මගින් ඔවුන් විවිධ අපයෝජනවලට මුහුණ දෙයි කාන්තා රැඳවි අංශය තුළ පවතින තදබදය, සනීපාරක්ෂක උපකරණවල හිඟකම, රහස්‍යභාවය හා මාතෘ සෞඛ්‍ය රැකවරණයට ඇති ප්‍රවේශයේ හිඟකම කාන්තා රැඳවියන් මුහුණ දෙන දුෂ්කරතා අතර දක්නට ලැබේ ආබාධිත රැඳවියන්ට ප්‍රවේශ පහසුකම් හා පුහුණු රැකවරණයේ හිඟකම හේතුවෙන් මූලික සහායන් සඳහා අනෙක් රැඳවියන්ගෙන් උපකාර ලබා ගැනීමට සිදුව තිබේ. සංක්‍රාන්ති ලිංගික රැඳවියන්ට ලිංගික අනන්‍යතා පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති නොමැතිකම හේතුවෙන් පද්ධතිගත වෙනස්කම් හා හිරිහැරවලට ලක්වීමේ ඉහළ අවදානමක් පවතී. වයෝවෘද්ධ රැඳවියන්ටද වයසට ගැලපෙන වෛද්‍ය රැකවරණය හා සහාය හිඟ වී ඇත. දෙමළ රැඳවියන් හා දේශපාලන රැඳවියන්ට බොහෝවිට භාෂා බාධක, අත්තනෝමතික හුදකලා කිරීම් සහ වෙනස්කම්වලට මුහුණ දීමට සිදුව තිබේ.

මහර සහ වැලිකඩ බන්ධනාගාර ඝාතන සඳහා යුක්තිය ඉටු වී නැති අතර වින්දිතයන් තවදුරටත් යුක්තිය අපේක්ෂාවෙන් සිටී. මහර බන්ධනාගාරයේ සිරකරු ඝාතනය සම්බන්ධයෙන් නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්හිටුවා ඇති අතර මෙකී ඝාතනවලට වගකිවයුත්තන් අනාවරණය කරගැනීමට නොහැකි වී ඇත. එය යුක්තිය හා වගවීම අඩපණ කරයි. පොලිසිය සම්බන්ධ වූ මෑතකාලීන නීතියෙන් බැහැර ඝාතන විශේෂයෙන් කාක දූපතේ වෙඩි තැබීම, නීති බලාත්මක කිරීමේ ආයතනවල වගවීමේ යාන්ත්‍රණයේ ප්‍රමාණය පෙන්නුම් කරයි.

මෙම වාර්තාව මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර පද්ධතියට විස්තීර්ණ ප්‍රතිසංස්කරණවල උග්‍ර අවශ්‍යතාව අවධාරණය කරන අතර ප්‍රමුඛ ක්‍රියාමාර්ග වශයෙන් ජාත්‍යන්තර මානව හිමිකම් ප්‍රමිතීන්ට ගැලපෙන පරිදි පවතින නීතිමය රාමුව යාවත්කාලීන කිරීම, PTA අවලංගු කිරීම, බන්ධනාගාර තදබදයට විකල්ප හා යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම, වෛද්‍ය කාර්ය මණ්ඩල හා සෞඛ්‍ය සේවා වැඩි කිරීම, අවදානමට ලක්විය හැකි කණ්ඩායම් සඳහා ආරක්ෂණය වැඩිදියුණු කිරීම සහ ස්වාධීන අධීක්ෂණ හා වගවීමේ යාන්ත්‍රණ ස්ථාපිත කිරීම ඇතුළත්ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාරවල රැඳවියන්ගේ ගෞරවය, අයිතිවාසිකම් හා ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීමටත් යුක්තිය පසඳලීමේ ක්‍රියාවලිය කෙරෙහි මහජන විශ්වාසය යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමටත් එසේම ජාත්‍යන්තර මානව හිමිකම් බැඳීම්වලට අනුකූල වීමටත් ප්‍රතිපත්තිමය අඛණ්ඩතාවය ප්‍රමාණවත් සම්පත් සහ බහු-පාර්ශවික සහයෝගීතාව තුළින් පමණක් හැකි වනු ඇත.

හැඳින්වීම

බන්ධනාගාර ආඥාපනත යටතේ විධිමත් පාලනය සහ ජාත්‍යන්තර බැඳීම් කිහිපයකට අනුකූල වීම තිබුණද රැඳවුම් පහසුකම් බරපතල ලෙස ගැටලුකාරී වී ඇති අධික තදබදය, ප්‍රමාණවත් සෞඛ්‍ය රැකවරණය, බන්ධනාගාර හිංසනය සහ පද්ධතිගත දණ්ඩමුක්තිය මගින් රටපුරා බන්ධනාගාර රැඳවියන්ගේ අභිමානය හා අයිතිවාසිකම් හෑල්ලු කරයි කාන්තාවන්, ආබාධිත පුද්ගලයින්, සංක්‍රාන්ති ලිංගික රැඳවියන් සහ දේශපාලන රැඳවියන් ඇතුළු අවදානමට ලක්විය හැකි ජනකණ්ඩායම් නොසලකා හැරීම් හා අපයෝජනවලින් අතිශයින් බලපෑමට ලක්ව ඇත. බන්ධනාගාර මරණ, වධහිංසා සහ ආයතනික හිංසනයේ ඉහළ ප්‍රසිද්ධ සිදුවීම් මගින් පවතින තත්වයේ බන්ධනාගාර වගවීම හා ප්‍රතිසංස්කරණවල අසාර්ථකත්වය අඛණ්ඩ පිළිබිඹු කරයි.

මෙම වාර්තාව ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාරවල ජාතික නීතිමය රාමුව, යටිතල පහසුකම්වල අඩුපාඩුකම්, සෞඛ්‍ය රැකවරණ හිඟකම්, අපයෝජන රටා, අවදානමට ලක්විය හැකි කණ්ඩායම්වල සුවිශේෂ තත්ත්වයන් සහ බූස්ස අධි ආරක්ෂිත බන්ධනාගාරයේ අධ්‍යයනයක් සමඟ විමර්ශනය කරයි. මෙම විස්තීර්ණ විශ්ලේෂණය තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර භාවිතයන් ජාත්‍යන්තර මානව හිමිකම් ප්‍රමිතීන්ට ගැලපීමට හා නීතියේ ආධිපත්‍යය තහවුරු කිරීමට පද්ධතිමය ප්‍රතිසංස්කරණවල උග්‍ර අවශ්‍යතාව අවධාරණය කරයි.

ජාතික නීතිමය රාමුව සහ ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්

ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර පද්ධතිය මූලික වශයෙන් 1877 බන්ධනාගාර ආඥාපනත සහ ඒ ආශ්‍රිත බන්ධනාගාර රෙගුලාසි මගින් පාලනය වේ. මෙම නීතිමය ප්‍රතිපදාන බන්ධනාගාරවල පරිපාලන ව්‍යුහය, අයිතිවාසිකම් හා වගකීම් නිර්වචනය කරයි. කෙසේ වෙතත්, බන්ධනාගාර ආඥාපනතේ බොහෝ විධිවිධාන යල් පැන ගොස් ඇති අතර නවීන මානව හිමිකම් ප්‍රමිතීන් ආවරණය කිරීමට ප්‍රමාණවත් නොවේ. එය වර්තමානයේ පැන නැගී ඇති මෙහෙයුම් හා පද්ධතිමය දුර්වලතාවයට හේතුවේ. එසේම බන්ධනාගාර ආඥාපනත බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙබ් අඩවියේ ප්‍රකාශයට පත් කර නොමැති අතර එය ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට අවසර නොමැති බව බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුව පර්යේෂකයන්ට පවසා ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව, ජාත්‍යන්තර සිවිල් හා දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ගිවිසුම (ICCPR) සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ වධහිංසාවන්ට එරෙහි සම්මුතිය (UNCAT) ඇතුළු ජාත්‍යන්තර මානව හිමිකම් ගිවිසුම්වල පාර්ශවකරුවෙකි. එසේම බන්ධනාගාර ප්‍රමිති සම්බන්ධයෙන් එක්සත් ජාතීන්ගේ රැඳවියන් සඳහා සම්මත අවම රීති (මැන්ඩෙලා රීති) වලට අනුකූල වීම අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම රීති, රැඳවියන්ට මානුෂීය ප්‍රතිකාර, ප්‍රමාණවත් සෞඛ්‍ය රැකවරණය, වෙනස්කම් නොකිරීම, සහ වධහිංසාවෙන් ආරක්ෂාව යනාදිය අවධාරණය කරයි. එසේ වුවද ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර පද්ධතිය මැන්ඩෙලා රීතීන්වලට අනුකූලවීම සම්බන්ධයෙන් සතුටු විය නොහැක.

අඛණ්ඩ අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනයන්ට බලවත් ලෙස බලපා ඇති ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත (PTA) හි භාවිතය පුද්ගල අයිතිවාසිකම් යටපත් කරමින් සිදුකරන බලපෑම අතිවිශාලය. 1979 දී තාවකාලික නීතියක් ලෙස හඳුන්වා දුන් මෙම පනත තවමත් ක්‍රියාත්මක වන අතර දීර්ඝ කාලීන රඳවා තබා ගැනීමකට ඉඩ සලසයි. PTA යටතේ, රැඳවියන්ට රැඳවුම් මධ්‍යස්ථානවල හෝ පොලිසි තුළ දීර්ඝ කාලයක් අධිකරණ අධීක්ෂණයකින් තොරව රඳවා ගත හැකි අතර එමගින් වධහිංසා, අපයෝජන සහ මූලික අයිතිවාසිකම් අහිමිවීමේ අවදානම ඉහළ නංවයි. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ ජාත්‍යන්තර මානව හිමිකම් රාමුවලට ඇති බැඳීම් හෑල්ලු කරන අතර රැඳවියන්ට එරෙහි සිදුවන උල්ලංඝනයන් වලදී වගඋත්තරකරුවන්ට දණ්ඩමුක්තියක් ලබා ගැනීමට පසුබිම සකසයි.

සාරාංශයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික නීතිමය රාමුව තුළ පවතින නීතියක් ලෙස බන්ධනාගාර ආඥාපනත හා රෙගුලාසි යටතේ විධිමත්ව පවතින නමුත්, එය යල් පැන ගොස් ඇති අතර ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතිවලට යථා ලෙස ගැලපෙන්නේ නැත. මැන්ඩෙලා රීති ක්‍රියාත්මක කිරීමට අසමත් වීම, PTA හි අඛණ්ඩ භාවිතය සහ ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර පද්ධතියේ ව්‍යුහාත්මක අඩුපාඩු මානවහිමිකම් උල්ලංඝනයන් තවදුරටත් උග්‍ර කරයි.

තදබදය සහ යටිතල පහසුකම් හි අඩුපාඩු

2025 වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර ආසන්න වශයෙන් 280% - 300% කින් ඒවායේ සැලසුම්ගත ධාරිතාව ඉක්මවා යමින් බරපතල තදබදයකට මුහුණ දෙමින් සිටී. මෙම තත්ත්වය රටපුරා බන්ධනාග ාරවල දැකිය හැක. තනි කුටියක රැඳවියන් 03 හෝ 04 රඳවා ගැනීමට සැලසුම් කර ඇතත් දැන් එවැනි කුටියක් තුළ රැඳවියන් 12 දෙනෙකු දක්වා රඳවා ඇත.[1]

තදබදයේ අර්බුදය මගින් වාතාශ්‍රය හා සනීපාරක්ෂක පහසුකම්වල හිඟකම තවදුරටත් උග්‍ර කරයි. බොහෝ බන්ධනාගාරවල අවහිර වූ වැසිකිළි, ජලයට ඇති ප්‍රවේශයේ හිඟකම හා සිරකුටිවල රහස්‍යභාවයක් නොමැතිකම වාර්තා වේ. මෙම තත්ත්වයන් රෝග බෝවීමේ අවස්ථාව ඉහළ නංවන අතර රැඳවියන්ගේ ශාරීරික හා මානසික යහපැවැත්ම බරපතල ලෙස පහත හෙලනු ලබයි.[2]

2023 බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්ෂික වාර්තාවට අනුව තදබදයේ අනුපාතය 111% ලෙස වාර්තා වූ අතර, වවුනියා රිමාන්ඩ් බන්ධනාගාරයේ පහසුකම් ඒවායේ ධාරිතාව 200% සිට 300% දක්වා ඉක්මවා ඇත.[3]

මෙම බරපතල තදබදය, මරණ අනුපාත ඉහළ යාම, රැඳවියන්ගේ නොසන්සුන්තාවයට සහ රැඳවියන්ගේ සෞඛ්‍ය ගැටලු ඉහළ යාම යනාදියට හේතු වී ඇත. 2016 දී ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ විශේෂ වාර්තාකරුවෙකු විසින් සිදුකරන ලද තක්සේරු මෙහෙයුමකදී ද මෙවැනි ගැටලු අවධාරණය කර ඇත.[4]

තදබදය උග්‍ර කිරීමට හේතුවක් වන්නේ සුළු මත්ද්‍රව්‍ය ආශ්‍රිත වැරදි සම්බන්ධයෙන් රඳවා ගැනීමට ලක්වූ රැඳවියන්ගේ ඉහළ යාමයි. 2019 දී රැඳවියන්ගෙන් ආසන්න වශයෙන් 51.9%ක් මත්ද්‍රව්‍ය වැරදි සම්බන්ධයෙන් සිරගත කර ඇති අතර ඔවුන්ගෙන් 77%ක් මාස හයකට වඩා අඩු දඬුවම් ලබා ඇති අතර මෙය අපේක්ෂිත පුනරුත්තාපන ඉලක්ක සපුරා නැති බව මැනවින් පෙන්නුම් කරන්නකි. මත්ද්‍රව්‍ය වැරදිකරුවන් සඳහා වෙන් වූ පුනරුත්තාපන මධ්‍යස්ථාන නොමැතිකම බන්ධනාගාර තදබදයට බලවත් ලෙස බලපායි.[5]

යල් පැන ගිය යටිතල පහසුකම් මගින් තදබදයේ ගැටලුව තවදුරටත් උග්‍ර කර තිබේ. බොහෝ බන්ධනාගාර යටත්විජිත යුගයට අයත් වන අතර දශක ගණනාවක් තිස්සේ ව්‍යුහාත්මක යාවත්කාලීන කිරීම්වලට ලක්වී නැති බිඳවැටුණු බිත්ති, කඩා වැටෙන වහල, අප්‍රමාණවත් වාතාශ්‍රය සහ දුර්වල ආලෝක තත්ත්වයන් මෙම රඳවන මධ්‍යස්ථානවල බහුල ලක්ෂණ වේ. සම්පත් හිඟකම හා පරිපාලනමය ප්‍රමාදයන් හේතුවෙන් අලුත්වැඩියා හා නඩත්තු කටයුතුවලට බාධා එල්ල වී ඇති බවත් නිරීක්ෂණය වේ.[6]

කාර්ය මණ්ඩල හිඟකම අඛණ්ඩ ගැටලුවක් වන අතර 2025 වන විට ආසන්න වශයෙන් 1,800ක පුරප්පාඩු වාර්තා වී ඇති මෙම හිඟකම රැඳවියන්ගේ ආරක්ෂාව කළමනාකරණය හා මූලික රැ කවරණ වගකීම් ඉටුකිරීමට බාධාවක් වී ඇත. සීමිත කාර්ය මණ්ඩලය ඉහළ යන රැඳවියන් සංඛ්‍යාව

1 *Sri Lanka Prisons Department Implementation Plan 2021–2025.*
2 *Prison Population Reports 2024.*
3 *Department of Prisons, Sri Lanka. (2024). Prison Statistics of Sri Lanka 2024 (Vol. 43).*
4 *UN Special Rapporteur on Torture. Country Visit Report: Sri Lanka. 2016.*
5 *Committee for Protecting Rights of Prisoners (CPRP). (2025). Improving Sri Lanka's Prison System: Reducing Overcrowding and Helping Inmates Rebuild Their Lives (Brief Report).*
6 *Prison Population Reports 2024.*

කළමනාකරණය කිරීම, ආහාර බෙදාහැරීම, සෞඛ්‍ය රැකවරණ සම්බන්ධීකරණය හා පහසුකම් නඩත්තුව යනාදිය ඉටුකිරීමට ප්‍රමාණවත් නොවේ.[7]

7 *Sri Lanka Prisons Department Implementation Plan 2021–2025.*

බන්ධනාගාර මරණ සහ සෞඛ්‍ය රැකවරණයන්හි අසාර්ථකත්ව

සිරකරු අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ කමිටුව (CPRP) සහ සමාජය හා සාමයයික කේන්ද්‍රය (CSR) එක්ව සම්පාදනය කරන ලද දත්තවලට අනුව 2024 ජනවාරි සිට 2024 නොවැම්බර් දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාරවල රැඳවියන් අවම වශයෙන් 168 දෙනෙකු මිය ගොස් ඇත. මෙයින් 155ක් රෝග හේතුවෙන්ද 9 දෙනෙක් සියදිවි නසා ගැනීම් හේතුවෙන්ද දෙදෙනෙක් බන්ධනාගාර තුළ පහරදීම් හේතුවෙන් හා තවත් දෙදෙනෙක් බන්ධනාගාර තුළ අනතුරු හේතුවෙන් ද මියගිය අය වශයෙන් වාර්තා වී ඇත.

2025 මාර්තු සිට මැයි දක්වා කාලය තුළ පමණක් CPRP විසින් තවත් බන්ධනාගාර මරණ 5ක් වාර්තා කර ඇති අතර 2024 ජනවාරි සිට 2025 මැයි දක්වා වාර්තා වූ බන්ධනාගාර මරණවල එකතුව 173 දක්වා ඉහළ ගොස් ඇත. මෙම මරණ මගින් බන්ධනාගාරවල රැකවරණ පහසුකම්වල බරපතල දුර්වලතාවය පෙන්නුම් කරයි. බොහෝ මරණ නොසලකා හරින ලද රෝගී තත්වයන් හා ප්‍රමාද වූ හෝ අප්‍රමාණවත් වෛද්‍ය මැදිහත්වීම් හේතුවෙන් සිදු වී ඇති සමහර අවස්ථාවල, රැඳවියන්ගේ සෞඛ්‍යයට හානිකර ද්‍රව්‍ය බලහත්කාරයෙන් පානය කිරීමට සැලැස්වීම හා මූලික වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබාදීම ප්‍රමාද වීම මෙම තත්ත්වයන් බරපතල ලෙස ඉහළයාමට හේතු වී ඇත.

පසුගිය කාලය තුළ බන්ධනාගාර තුළ සිදු වූ හුදකලා සිදුවීම් මගින් මෙම අසාර්ථකත්වයන් තව තවත් පෙන්නුම් කරයි. 2025 මාර්තු 19 වන දින මැගසින් බන්ධනාගාරයේ 54 හැවිරිදි රැඳවියෙකු හට බලහත්කාරයෙන් ලුණු වතුර පානය කිරීමට සැලැස්වීමෙන් පසු මිය ගිය අතර පසුව ඔහුගේ බිරිඳ විසින් එකී රැදවියාට හිතාමතා හානි කිරීම හා ප්‍රතිකාර ප්‍රමාද කිරීම සම්බදන්ධයෙන් චෝදනා ඉදිරිපත් කර ඇත. 2025 අප්‍රේල් මාසයේදී, බූස්ස අධි ආරක්ෂිත බන්ධනාගාරයේ රැඳවියෙකු විසින් තවත් රැදවියෙකුට පහරදීම නිසා මිය ගිය අතර ආරක්ෂක අඩුපාඩු පිළිබඳ බරපතල ප්‍රශ්න මතු වියි 2025 මැයි මාසයේද අඟුණකොලපැලැස්ස බන්ධනාගාරයේ අධිකරණයට අපහාස කිරීම සම්බන්ධයෙන් අත්අඩංගුවටගත් රිමාන්ඩ් රැඳවියෙකු බන්ධනාගාරය තුළ සිදු වූ පහර දීමකින් මිය ගිය අතර එකී රැදවියාගේ හිසට බරපතල හානි සිදු වී ඇති බව වෛද්‍ය වාර්තා මගින් ප්‍රකාශයට පත් විය.

මෙම මරණ සම්බවන්ධයෙන් සිදුවන ආයතනික ප්‍රතිචාර ප්‍රමාණවත් නොවන අතර සිදුවන විමර්ශන පවා ස්වාධීන නොවන බවට චෝදනා එල්ල වී ඇත. බොහෝ අවස්ථාවලදී වින්දිත පවුල්වලට වෛද්‍ය හෝ විමර්ශන වාර්තාවලට ප්‍රවේශය අහිමි වීමද බරපතල තත්වයකි. එයට බොහෝ විට හේතු වන්නේ ආර්ථික අපහසුතාවයන් හේතුවෙන් තමන් වෙනුවෙන් පෙනී සිටීමට නීතිඥ සහායත් ලබා ගැනීමට නොහැකිවීමය. මේ හේතුවෙන් බොහෝ විට නඩු විභාග පිළිබඳව නිසි අවබෝධයක් පවුල්වල සමාජිකයන්ට නැති මෙම තත්ත්වය මග හැරීමට සිරකරු අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ කමිටුව (CPRP) මැදිහත් වී නඩු කටයුතු වලදී පවුල් සහ වින්දිතයන්ට සහාය දැක් වුවද සියලුම සිදුවීම් ආවරණය කිරීම සඳහා සිරකරු අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ කමිටුවට ප්‍රමාණවත් පහසුකම් නොමැත.

2025 මැයි මාසයේදී පහර දී මියගිය අඟුණකොලපැලැස්ස රැදවියාගේ නඩුව සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිඥ සංගමය විසින් නිකුත් කරන ලද ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශයකදී, බන්ධනාගාර මරණ " බරපතල ආයතනික අසාර්ථකත්වයක්" ලෙස හඳුන්වන ලද අතර රැඳවියන්ගේ අයිතිවාසිකම් හා ජීවිත ආරක්ෂා කිරීම රාජ්‍යයෙන් ඉවත් කළ නොහැකි කටයුත්තක් බව අවධාරණය කරන ලදි. මරණවලට ආසන්නම හේතු අනාවරණය කර ගැනීමට නොහැකි අකාරයට පවතින, ව්‍යුහාත්මක සෞඛ්‍ය රැකවරණ දුර්වලතා ගණනාවක් පවතී. බොහෝ බන්ධනාගාර, ප්‍රමාණවත් වෛද්‍ය කාර්ය මණ්ඩල, අත්‍යවශ්‍ය ඖෂධ හෝ මානසික සෞඛ්‍ය සහාය ප්‍රමාණවත් නොමැතිව ක්‍රියාත්මක වේ. නිදන්ගත රෝග හා මානසික රෝග බොහෝවිට නොසලකා හරිනු ලබන අතර එය වළක්වාගත

හැකි මරණ රාශියකට හේතූන් වශයෙන් නිරීක්ෂණය වේ.

මෙම බන්ධනාගාර මරණ රටාව දෙස බැලීමේ දී පද්ධතිමය නොසැලකිල්ල, ආයතනික හිංසනය සහ ශ්‍රී ලංකාවේ රැඳවියන්ගේ ජීවිත අනතුරේ හෙලන දණ්ඩමුක්තිය පදනම් වී ඇති බව පිලිබිඹු කරයි. මෙසේ ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ හා වගවීමේ යාන්ත්‍රණ නොමැතිවීම නිසා බන්ධනාගාර මරණ සංඛ්‍යාව ඉහළ මට්ටමකට නැග ඇත.

වධහිංසා සහ අපයෝජන

සිරකරු අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ කමිටුව (CPRP) විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර තුළ වධහිංසා හා අපයෝජනවල අඛණ්ඩ රටාවක් ලේඛනගත කර ඇති වාර්තා වී ඇති වධහිංසා ක්‍රමවලට ශාරීරික පහරදීම් සහ හානිකර ද්‍රව්‍ය බලහත්කාරයෙන් පානය කරවීමට සැලැස්වීම ඇතුළත් ය. මෙම ක්‍රියාවන් ජාතික හා ජාත්‍යන්තර නීතිමය බැඳීම් උල්ලංඝනය කරන ඒවා වන නමුත් දණ්ඩ මුක්තිය හේතුවෙන් වගඋත්තරකරුවන්ට ධෛර්යක් හිමි වී ඇත. එහි ප්‍රතිඵලය වන්නේ ඔවුන් තවත් මෙවැනි මානව හිමිකම් කඩකිරීම් වලට යොමු වීමය.

සිරකරු අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ කමිටුව (CPRP) සහ සමාජය හා සාමයයික කේන්ද්‍රය (CSR) වාර්තාවට අනුව PTA යටතේ අත්අඩංගුවට ගන්නා ලද පුද්ගලයින්ට ඉහළ ජීවිත අවදානමක් ඇති අතර බොහෝවිට අධිකරණ අධීක්ෂණයකින් තොරව දීර්ඝ ප්‍රශ්න කිරීම්වලට ලක් වීමට සිදු වී ඇති ලේඛනගත කර ඇති බොහෝ නඩුවලදී රැඳවියන්ට විමර්ශන තුළ දී විවිධ ශාරීරික අපයෝජනවලට ලක්වීමට සිදුව ඇත.

අවදානම් ප්‍රජාව

ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර පද්ධතිය තුළ කාන්තාවන්, ආබාධිත පුද්ගලයින්, සංක්‍රාන්ති ලිංගික පුද්ගලයින්, වයෝවෘද්ධ රැඳවියන් සහ ජාතික සුළුතරයන් 2024 බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුවේ සංඛ්‍යාලේඛන සහ 2021-2025 ජාතික බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්ම මගින් තහවුරු කර ඇති පරිදි පද්ධතිගත නොසලකා හැරීමකට මුහුණ දෙයි.

බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුවට අනුව, 2024 අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකාව පුරා බන්ධනාගාරවල කාන්තා රැඳවියන් 1,471ක් සිටි අතර බොහෝ බන්ධනාගාරවල පැවතිය යුතු ධාරිතාව ඉක්මවා යමින් ක්‍රියාත්මක වේ වැලිකඩ, බෝගම්බර සහ කළුතර වැනි ප්‍රධාන බන්ධනාගාරවල කාන්තා අංශ වල තදබදය පවතින අතර මෙම තත්වය මගින් සනීපාරක්ෂක උපකරණ, පෞද්ගලිකත්වය සහ මාතෘ සෞඛ්‍ය සේවාවලට ඇති ප්‍රවේශය සීමා කරයි බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ සැලැස්ම අනුව බන්ධනාගාරවල සෞඛ්‍ය පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ ඉලක්ක අමාත්‍යංශය හඳුන්වා දී තිබුණද ඒවා ක්‍රියාත්මක කරන බවක් දක්නට නොමැත.

ශ්‍රී ලංකාවේ කාන්තා රැඳවියන්ගේ ගණන (2020-2024)

වර්ෂය	කාන්තා රැඳවියන්ගේ ගණන
2020	1,182
2021	1,234
2022	1,321
2023	1,402
2024	1,471

ආබාධිත රැඳවියන්ව බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ සැලැස්මේ තහවුරු කර ඇති පරිදි ප්‍රවේශ පහසුකම් හා පුහුණු රැකවරණය වැනි මූලික නීතී පහසුකම් නොමැති බන්ධනාගාරවල රඳවා ඇත. භෞතිකව ආබාධිත රැඳවියන්ට ගමන් බිමන් ආධාර සඳහා සෙසු රැඳවියන් හෝ අධික ලෙස බරපතල වැඩ බහුල නිලධාරීන් මත යැපීමට සිදුවේ. එය ඔවුන්ගේ අභිමානය සහ ආරක්ෂාවට අහිතකර තත්වයකි. මැන්ඩෙලා රීතිවල සඳහන් මූලධර්මවලට පටහැනිව ආබාධිත රැඳවියන් සඳහා විධිමත් රැකවරණ ප්‍රොටෝකෝල හෝ පුහුණු වෛද්‍ය ආධාර වැඩපිළිවෙළක් දක්නට නොමැත. සංක්‍රාන්ති ලිංගික රැඳවියන් සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර රෙගුලාසිවල ඔවුන්ගේ ලිංගික අනන්‍යතාව ආමන්ත්‍රණය කිරීමට ප්‍රතිපත්ති නොමැති බැවින් ඔවුන් පද්ධතිගත වෙනස්කම්වලට මුහුණ දෙයි. සංක්‍රාන්ති ලිංගික පුද්ගලයින් බන්ධනාගාර ගත වන විට බොහෝ විට ඔවුන්ගේ නීත්‍යානුකූල ලේඛන මත පමණක් පදනම්ව පිරිමි හෝ ගැහැණු වාට්ටුවල රඳවන අතර එමගින් ඔවුන්ව හිංසනයේ සහ අපයෝජනයේ ඉහළ අවදානමකට නිරාවරණය කරයි. බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ සැලැස්ම

මෙම හිඩැස හඳුනාගෙන ඇතත් සංක්‍රාන්ති ලිංගික රැඳවියන් සඳහා මාර්ගෝපදේශ හෝ වෙනම පහසුකම් ස්ථාපිත කිරීමට හැකි පියවර තවමත් ගෙන නොමැත.

LGBTQ+ අයිතිවාසිකම් කණ්ඩායම් සමඟ සාකච්ඡා හරහා හඳුනාගෙන ඇති පරිදි CPRP විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ සංක්‍රාන්ති ලිංගික රැඳවියන්ට තිබෙන පහසුකම් සහ රෙගුලාසි නොමැතිකම හේතුවෙන් සැලකිය යුතු අපයෝජනයන් සහ අවිධිමත් ලෙස සැලකීම්වලට මුහුණ දෙන බව ලේඛනගත කර ඇත. සාමාන්‍යයෙන් සංක්‍රාන්ති ලිංගික රැඳවියන් විසින් ජීවවිද්‍යාත්මකව ප්‍රකට කරන ලිංගික අනන්‍යතාවයට වඩා ඔවුන්ගේ නීත්‍යානුකූල ලේඛන වල ඇති ලිංගිකත්වය පදනම් කරගෙන වාට්ටුවල රඳවා ගැනීම සිදු කරයි. මෙය සංක්‍රාන්ති ලිංගික ගැහැණු ලෙස හඳුනාගන්නා පුද්ගලයින් පිරිමි වාට්ටුවල රඳවා තැබීමට හේතු වන අතර එහිදී ඔවුන්ට වාචික හිංසනයට, කායික හිංසනයට සහ චිත්තවේගීය පීඩාවන්ට මුහුණ දීමට සිදුවේ.

වයෝවෘද්ධ රැඳවියන්ගේ ප්‍රමාණය අඛණ්ඩව ඉහළ යමින් පවතින අතර වෛද්‍ය රැකවරණය, ගමන් බිමන් ආධාර හෝ ආහාර අවශ්‍යතා වැනි වයස ආශ්‍රිත අවශ්‍යතාවලට සරිලන ලෙස සකස් නොකළ බන්ධනාගාරවල රඳවා ඇත. විශේෂිත සේවාවන් නොමැතිකම වයෝවෘද්ධ රැඳවියන්ගේ සෞඛ්‍ය තත්ත්වයන් පිරිහීමට හේතු වේ.

දෙමළ රැඳවියන් සහ දේශපාලනික රැඳවියන්, විශේෂයෙන්ම ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත (PTA) යටතේ රඳවා ඇති අය, වෙනස්කම් සහිත සැලකිල්ලට ලක්වන බව වාර්තා කර ඇත. දෙමළ භාෂාව කතා කරන රැඳවියන්ට නීතිමය සහ සෞඛ්‍ය සේවාවන්ට ප්‍රවේශ වීමේදී භාෂා බාධකවලට මුහුණ දීමට සිදුවන අතර, බොහෝ විට ඔවුන්ව දුර බැහැර බන්ධනාගාරවලට මාරු කරනු ලබයි. එය තම පවුලේ සාමාජිකයින් මුණගැසීමට බාධාවක් වේ.

අවසාන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ආන්තික ජන කණ්ඩායමක් වන රැඳවියන්ගේ තදබදය සහ ප්‍රමාණවත් නොවන සෞඛ්‍ය හා සුබසාධන සේවාවන් හේතුවෙන් නොසලකා හැරීමකට ලක් වී ඇත. ඒ පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිවල සඳහන් වුවද, අවශ්‍ය ප්‍රතිසංස්කරණ බොහෝ දුරට ක්‍රියාත්මක කර නොමැත.

කැරලි ගැසීම්

2025 දී විශාල පරිමාණ බන්ධනාගාර කැරලි සිදු නොවුවත් ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර පද්ධතිය තුළ සමස්ත වාතාවරණය තවමත් උණුසුම් සහ අස්ථාවර යි නොසලකා හැරීම, හිංසනය සහ තදබදය මගින් විවිධ රැඳවියන් තුළ මානසික නොසන්සුන්තාවයක් නිරීක්ෂණය වන අතර එමගින් රැඳවියන්ගේ විරෝධතා, කැරලි ඇතිවීම් විභවතාවයක් නිර්මාණය කර තිබේ.

2025 වර්ෂයේ වඩාත්ම සැලකිය යුතු සිදුවීමක් වූයේ 2025 පෙබරවාරි මාසයේදී කාක දූපතේ දී පොලිස් අත්අඩංගුවේ සිටි සැකකරුවන් දෙදෙනෙකු මියයාමයි. එය නව ආණ්ඩුව ස්ථාපිත වීමෙන් පසු චෝදනා එල්ල වූ පළමු නීතියෙන් පිටත සිදු වූ ඝාතන සිද්ධියයි. මෙම සිදුවීමේදී ආයුධ සඟවා ඇති බවට චෝදනා ලැබූ සැකකරුවන් දෙදෙනෙකු පොලිස් භාරයේ සිටියදී කාක දූපත වෙත රැගෙන ගොස් පොලිස් නිලධාරීන් විසින් වෙඩි තබා ඝාතනය කර බවට චෝදනා එල්ල විය. මෙම වෙඩි තැබීම කළේ ආයුධ පෙන්වීමට සැකකරුවන් රැගෙන යාමේදී අනුගමනය කළ යුතු ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ මාර්ගෝපදේශද අනුගමනය නොකරමිනි. මෙම ඝාතනයන් සැකකරුවන්ට එරෙහිව වධහිංසා කිරීම පිළිබඳ බරපතල ගැටළු මතු කර ඇති අතර, අපරාධ යුක්තිය සම්බන්ධ අසාර්ථකත්වයන් ඉස්මතු කර ඇත. CPRP සහ ආශ්‍රිත සංවිධාන මෙම සිදුවීමට අදාළ නීතිමය ක්‍රියාවලිය අධීක්ෂණය කරමින් සම්පූර්ණ විනිවිදභාවය සහ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ මාර්ගෝපදේශ ආරක්ෂා කිරීමට ඉල්ලා සිටී.

මීට අමතරව, 2025 අප්‍රේල් මාසයේදී වැලිකඩ පොලිස් භාරයේ සිටි සත්සර නිමේෂ් මරණය, පොලිස්භාරය තුළ සිදුවන වධහිංසා සහ අපයෝජනයේ පද්ධතිගත තත්වවලට කදිම උදාහරණයකි. 2025 අප්‍රේල් මාසයේදී මරණ පරීක්ෂණයක් ආරම්භ කරන ලද නමුත්, 2025 ජූලි වන විට පවුලේ සාමාජිකයින් හෝ මහජනතාවට කිසිදු පැහැදිලි වාර්තාවක් බෙදා හරිනු ලැබුවේ නැත. CPRP විසින් ඔහුගේ මරණය පිළිබඳ ස්වාධීන පරීක්ෂණයක් සහ වගකිව යුතු අයට එරෙහිව නිසි නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග වෙනුවෙන් පෙනී සිටී.

මෙම සිදුවීම් ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර සහ පොලිස් භාරයේ දී සිදුවූ ප්‍රචණ්ඩත්වය සහ ආයතනික අසාර්ථකත්වයන්ගේ පුළුල් ප්‍රවණතාවයක් ඉස්මතු කරයි. 2020 මහර සිදුවීම වැනි බන්ධනාගාරගත කැරලි නොමැති වුවත් තදබදය, අපයෝජනය සහ පද්ධතිගත නොසලකා හැරීම වැනි නොසන්සන්කම්වලට මූලික හේතූන් තවදුරටත් එසේම පවතී. තවත් ප්‍රචණ්ඩත්වයන් සහ රාජ්‍ය විසින් සිදුකරන ප්‍රචණ්ඩත්වයේ අවදානම ඉහළ යාම වළක්වා ගැනීමට ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ඵලදායී අධීක්ෂණය ඉක්මනින් අවශ්‍ය වේ.

දඬුවම් නොලැබීම; මහර සහ වැලිකඩ බන්ධනාගාර සමූහ ඝාතන

මහර සහ වැලිකඩ බන්ධනාගාර ඝාතනවල වග උත්තරකරුවන්ට දඬුවම් නොලැබීම ශ්‍රී ලංකාවේ යුක්තිය සහ මානව හිමිකම් සුරැකීම සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය කරන්නන්ගේ අසාර්ථකත්වය කියාපාන්නකි. බන්ධනාගාර තුළ සිදුවන මෙම ඝාතනවලට වගකිය යුතු තැනැත්තන් නැත. 2020 නොවැම්බර් මාසයේදී මහර බන්ධනාගාර ඝාතනය, කොවිඩ්-19 තත්ත්වයන්ට එරෙහිව උද්ඝෝෂණ මතුවූ අවස්ථාවකදී රැඳවියන් 11 දෙනෙකු වෙඩි තබා ඝාතනය කරන ලද අතර එය 2024-2025 දී තීරණාත්මක හැරවුම් ලක්ෂ්‍යයකට ළඟා විය. 2023 දී වැලිසර මහේස්ත්‍රාත්වරයාගේ නිගමනවලට අනුව රැඳවියන්ගේ හිස, පපුව සහ උදරයට වෙඩි තබා ඝාතනය කර ඇති බව තහවුරු වූ අතර මෙය නීතිය අයුතු ආකාරයට භාවිතා කිරීම පිළිබඳ සිද්ධියකි. එහෙත් 2024 අවසානයේදී, නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට (CID) සියලුම පරීක්ෂණ සහ නඩු

පැවරීමේ ක්‍රියාවලි අත්හිටුවන ලෙස නියෝග කළේය. මෙම තීරණය පවතින අධිකරණ නියෝගයකට පටහැනිව නීතිමය වගවීමේ බලාපොරොත්තුවලට තිත තැබීමක් විය. 2012 වැලිකඩ සමූහ ඝාතනය සම්බන්ධයෙන් නිතීය ක්‍රියාත්මක වුව ද අවසානයේ එම සිදුවීමට වගකිවයුත්තෙක් නොමැත. මේ නිසාම මෙතෙක් ක්‍රියාත්මක වූ ආණ්ඩුවලින් රැඳවියන්ගේ යුක්තිය ඉටුකිරීමක් සිදු නොබවන බව බලාපොරොත්තු විය නොහැකි බව පැහැදිලි වේ.

ප්‍රතිචාර වශයෙන් CPRP විසින් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවට එරෙහිව CA/WRIT/839/24 ලෙස ලියාපදිංචි කරන ලද රිට් ආඥාවක් අභියාචනාධිකරණයේ ගොනු කරන ලදී. මෙම රිට් ආඥාව, රාජ්‍ය නායකත්වයෙන් යුක්තිය වැළැක්වීමට එරෙහිව සිවිල් සමාජය නගන හඬෙහි වැදගත්කම සහ බන්ධනාගාර ඝාතනවල වගකිව යුත්තන්ට එරෙහිව නිතීය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වැදගත්කම ඉස්මතු කරයි. නීතිපතිගේ මෙම අසාමාන්‍ය මැදිහත්වීම නැවත නැවත දණ්ඩමුක්තියට රාජ්‍ය දක්වන අනුග්‍රහයට කදිම නිදසුනකි.

ඒ හා සමානව 2012 වැලිකඩ බන්ධනාගාර ඝාතනයේ මියගිය රැඳවියන්ට ඝාතනයෙන් දශකයකට වඩා වැඩි කාලයකට පසුවත් යුක්තිය ඉටු වී නැත. ත්‍රිපුද්ගල මහාධිකරණය විසින් එක් චූදිතයෙකුට මරණ දඬුවම නියම කළද ඔහු පසුව කළ අභියාචනයකදී ඔහුව නිදහස් කරන ලදී. කෙසේ වුවද වැලිකඩ සිරකරු සමූහ ඝාතනයට මරණ දඬුවම ලබා දුන් බන්ධනාගාර කොමසාරිස්ගේ සේවය අගය කිරීමක් ඇමතිවරයා මැදිහත් වීමෙන් සිදුකරන ආකාරය මාධ්‍යය වලින් ප්‍රසිද්ධ විය. මෙම ක්‍රියාව බන්ධනාගාර ප්‍රචණ්ඩත්වය වටා ඇති ශ්‍රී ලංකාවේ දඬුවම් නොලැබීමේ සංස්කෘතිය තරම ඉස්මතු කරයි.

විශේෂයෙන්ම 2025 මැද භාගයේදී බලපිටිය මහේස්ත්‍රාත්වරයා විසින් සැකකරුවෙකු ඝාතනය කිරීමේ චෝදනාවට විශේෂ කාර්ය බලකායේ (STF) නිලධාරියෙකු අත්අඩංගුවට ගැනීමට නියෝග යක් නිකුත් කළ පසු නීතිපතිවරයා විසින් නීතිමය ක්‍රියාවලි අත්හිටුවීමට තීරණය කරන ලදී. කෙසේ වුවද ජ්‍යෙෂ්ඨ හමුදා නිලධාරීන් විසින් චෝදනා ලැබූ නිලධාරීන්ට සහන ලබා දෙන ලෙසට නව ආ-ණ්ඩුවෙන් ඉල්ලා සිටි බවට මාධ්‍යය වාර්තා පල විය.

බූස්ස බන්ධනාගාරය

බූස්ස බන්ධනාගාරය, නිල වශයෙන් අධිආරක්ෂිත බන්ධනාගාරයක් ලෙස වර්ගීකරණය කර ඇති අතර එහි රැඳවියන්ට සලකන ආකාරය සහ ව්‍යුහාත්මක තත්ත්වයන් තුළ රැඳවියන් පීඩාවට පත් වීම සම්බන්ධයෙන් බරපතල විරෝධතාවයක් ඇතිව තිබේ. එම බන්ධනාගාරයේ කටයුතු කිරීමට පොලිස් විශේෂ කාර්යය බලකාය (STF) යොදවා සිටින අතර රැඳවියන් සමඟ කටයුතු කිරීමට නිසි පරිචයක් හෝ පුහුණුවක් නොමැති මෙම නිළධාරීන් යොදා ගැනීම හේතුවෙන් ඉතා දරුණු මානව හිමිකම් උල්ලංඝනයන් බූස්ස බන්ධනාගාරයෙන් වාර්තා වේ.

එහි රැඳවියන් වාර්තා කරන පරිදි ඔවුන්ව දීර්ඝ කාලයක් රැඳවුම් කුටි තුළ රඳවා තබන අතර තෝරාගත් රැඳවියන්ට පමණක් දිනකට සුලු කාලයන් එයින් පිටතට පැමිණීමට අවස්ථාව ලබා දී ඇත. ඒ අනුව බොහෝ දෙනෙකුට එළිමහන් අවකාශවලට ඉතා සීමිත ප්‍රවේශයක් ඇති අතර ඔවුන් හුදෙකලාව දීර්ඝ කාලයක් කුටි තුළ රඳවා සිටී.

බූස්ස බන්ධනාගාරයේ සෞඛ්‍ය සේවාවලට ප්‍රවේශය ප්‍රමාණවත් නොවන බවද රැඳවියන් පවසයි. බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්තාවලට අනුව මුළු රැඳවියන් ගහනයටම සේවය කිරීම සඳහා එක් පූර්ණ කාලීන වෛද්‍ය නිලධාරියෙකු පමණක් සිටී. 2024 බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුවේ නිල වාර්තාවලට අනුව සැපයුම් හා කාර්ය මණ්ඩල අභියෝග හේතුවෙන් වෛද්‍ය යොමු කිරීම්වල සහ ප්‍රතිකාරවල ප්‍රමාදයන් ඇති බව පිළිගනී. 2025 අප්‍රේල් මාසයේදී බන්ධනාගාරය තුළ උල් ආයුධ ඇනුමකින් තුවාල වූ රැඳවියෙකු, ප්‍රමාද වූ වෛද්‍ය මැදිහත්වීම නිසා මිය ගිය අතර එම හදිසි වෛද්‍ය අවශ්‍යතාවලට ප්‍රමාණවත් ලෙස ප්‍රතිචාර දැක්වීමට බන්ධනාගාරයේ ඇති අසමත්කම ගැන අවධානය යොමු වී නැති බව කියාපාන්නකි.

මෙම රැඳවියන් ඉලක්ක කරගනිමින් දිගින් දිගටම දීර්ඝ හුදකලාවක රඳවා තබා ගැනීම, සීමිත නීතිමය ප්‍රවේශය සහ අත්තනෝමතික විනය ක්‍රියාමාර්ග භාවිතා කරන බව වාර්තා වේ. එසේම ඔවුන්ට සිය පවුලේ සාමාජිකයන් සහ හිතවතුන් මුණ ගැසීමද දැඩි ලෙස සීමාකර ඇත. රැඳවියන්ට මුණ ගැසීමට ලබා දෙන්නේ පවුලේ ඉතාම සමීපතමයන් පමණක් වන අතර එම පවුල් වල සාමාජිකයන්ටද විවිධ හිංසනයන්ට ගොදුරු වන්නට වූ අවස්ථාවන් පිළිබඳව සිරකරු අයිතිවාසිකම් සුරැකීමේ කමිටුවට දැනගන්නට ලැබී ඇති අතර මෙය නවත්වන ලෙස ඉල්ලීම් ද කර ඇත. පොලිස් විශේෂ කාර්ය බළකායේ නිළධාරීන්ට (STF) මෙම හිංසනයන් පිළිබඳව චෝදනා එල්ල වන අතර ඇතැම් චෝදනා වලට අනුව එම නිළධාරීන් මෙම රැඳවියන්ගේ පවුල් වල කාන්තා සමාජිකාවන්ට අයුතු ලිංගික බලපෑම් සිදුකර ඇත.

2025 පෙබරවාරි මස 19 වන දින කොළඹ අලුත්කඩේ අංක 5 මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය තුළදී 'ගණේමුල්ල සංජීව' හෙවත් සජීව කුමාර සමරරත්න නැමැත්තා වෙඩි තබා ඝාතනය කෙරිණි. මෙම පුද්ගලයාද රඳවා තබා ඇත්තේ මෙම බූස්ස බන්ධනාගාරයේ වන අතර මෙම ඝාතනය ඇතුලු ඝාතන රාශියක් මෙම බන්ධනාගාරයේ සිට සැලසුම් කර ඇති බවත් ඊට ආරක්ෂක අංශ නිළධාරීන් සම්බන්ධ බවටත් බරපතල චෝදනා පවතී.

එසේම පොලිස් විශේෂ කාර්යය බළකායේ මැදිහත්වීම් වලදී ඉතාම අමානුෂික සැලකීම් වලට මුහුණ දීමට රැඳවියන්ට සිදුව ඇත. පහරදීම් සහ අත්තනෝමතික දඩුවම් මේ අතුරින් ප්‍රමුඛ වේ. ඇතැම් අවස්ථාවල දී පරීක්ෂා කිරීමට යැයි පවසා සිර මැදිරි තුළට පොලිසි විශේෂ කාර්ය බළකායේ නිළධාරීන් ආයුධ ද සමඟ ඇතුලුවීම් වාර්තා වන අතර රැඳවියන් ප්‍රකාශ කරන්නේ එම නිළධාරීන්

සිය ආයුධ පෙන්වා රැඳවියන් දැඩි මානසික පීඩාවන්ට ලක්කරන බවයි. මේ තත්වයන් හේතුවෙන් රැඳවියන්ගේ මානසික තත්වයන් ඉතාම අයහපත් අතට හැරෙමින් පවතින අතර 2025 ජූනි 26 වනදා බූස්ස බන්ධනාගාරය තුළදී රැඳවියෙකු සියදිවි නසා ගැනීම බොහෝ දුරට මෙම තත්වයට හේතු වන්නට ඇති බව අපගේ තක්සේරුවයි. එසේම 2025 අප්‍රේල් මාසයේ සිට ජූනි මාසය දක්වා මාස දෙකක කාලයක් තුළ බූස්ස බන්ධනාගාරයේ මරණ දෙකක් සිදුව ඇත.

කෙසේ වෙතත් පොලිස් විශේෂ කාර්යය බළකාය යෙදවීම තුළ බූස්ස බන්ධනාගාරයේ තත්වයන් වඩාත් දරුණු අතට හැරෙමින් පවතින අතර, මෙසේ පොලිස් විශේෂ කාර්යය බළකාය බන්ධනාග ාරය තුළ යෙදවීම පිළිබඳව පැහැදිලි නීතිමය ප්‍රතිපාදනයක්ද අනාවරනය කරගැනීමට නොහැකි වී ඇත.

අයවැය 2025

මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද 2025 ජාතික අයවැය තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාග ාර පද්ධතිය, රැඳවියන්ගේ සුබසාධනය සහ ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ සම්බන්ධ බොහෝ වැදගත් අංශ ආමන්ත්‍රණය කරන ප්‍රධාන යෝජනා හඳුන්වා දී ඇති බන්ධනාගාර පද්ධතිය තුළ ඇති පද්ධතිගත ගැටළුවල ප්‍රමාණය හා සසඳන විට මූල්‍ය වෙන් කිරීම් සීමිත වුවත් රජය විසින් රැ ඳවියන් පුනරුත්ථාපනය සහ තදබදය අඩු කිරීමට මැදිහත්වීම් විය යුතු ක්ෂේත්‍ර හඳුනාගෙන ඇත.

බන්ධනාගාරවල තදබදය හේතුවෙන් ඇතිවන බරපතල තත්ත්වයන් සහ පුනරුත්ථාපන අවශ්‍යතාව හඳුනාගනිමින් රජය විසින් රැඳවියන්ගේ රැකියා ඉලක්ක කරගත් නිපුණතා වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් විශේෂිත වැඩසටහනක් යෝජනා කර ඇත.

අයවැය කතාවේදී ඉස්මතු කරන ලද පරිදි,

"වර්තමානයේ, දිවයින පුරා බන්ධනාගාර 37ක රැඳවියන් 30,000ක් පමණ සිටිති රැඳවියන්ගෙන් 65%ක් පමණ ඔවුන්ගේ රැකියා හැකියාවන්ගේ උච්චස්ථානයේ, එනම් වයස 40ට අඩුවෙන් සිටිති ඒ අනුව, රැකියා හැකියාවන් සහ වෙළඳපොළට ගැලපෙන කුසලතා සංවර්ධන පාඨමාලා, වෘත්තීය පුහුණු ආයතන සමග එක්ව පැවැත්වීමටත්, ඒ ආශ්‍රිත වෘත්තීය සුදුසුකම් පිරිනැමීමටත් අපි යෝජනා කරමු."

මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා, පවතින වෙන් කිරීම රුපියල් මිලියන 100 කින් වැඩි කරන ලද අතර, එය විශේෂයෙන් රැඳවියන් සඳහා කුසලතා සංවර්ධනය සහ වෘත්තීය පුහුණුව සඳහා ඉලක්ක කර ඇත.

මෙම මුලපිරීම මගින් රැඳවියන්ගේ ආර්ථික පුනරුත්ථාපනය සහ පුනර්-අපරාධ අනුපාතය අඩු කිරීම යන අංශ දෙකම ආමන්ත්‍රණය කිරීම අපේක්ෂා කරයි. එහෙත් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාලසටහන්, ඉලක්කගත පහසුකම් සහ අධීක්ෂණ යාන්ත්‍රණ පිළිබඳ විස්තර තවමත් නිශ්චිත කර නොමැත.

බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ මුලපිරීමක් ලෙස සෘජුවම රාමුගත නොකළද අයවැය මගින් ජාතික මත්ද්‍රව්‍ය වැළැක්වීමේ සහ පුනරුත්ථාපන වැඩසටහනක් සඳහා රුපියල් මිලියන 500ක් වෙන් කර ඇති මෙම වැඩසටහනට ඇතුළත් වන්නේ:

- දැනුවත් කිරීමේ ව්‍යාපාර.
- උපදේශන සේවා ඇතුළු පුනරුත්ථාපනය.
- මත්ද්‍රව්‍ය අපරාධකරුවන්ගේ සමාජ බලගැන්වීම සහ පුනරුත්ථාපනය.
- ශක්තිමත් නීති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ පියවර.

පෙර වාර්තාවලට අනුව විනිශ්චිත ජනගහනයෙන් 51.9%ක් පමණ සුළු මත්ද්‍රව්‍ය ආශ්‍රිත වැරදි

සඳහා බන්ධනාගාරගතව සිටින බැවින් මෙම වැඩසටහනේ සාර්ථකත්වය බන්ධනාගාර තදබදය අඩු කිරීමට සහ පුනරුත්ථාපන අපේක්ෂාවන් වැඩිදියුණු කිරීමට සැලකිය යුතු වක්‍ර බලපෑමක් ඇති කරයි.

අයවැය මගින් රජයේ රැඳවුම් නිවාස, සහතික කළ පාසල් සහ පුනරුත්ථාපන මධ්‍යස්ථානවල ළමුන් සහ තරුණයින් ඉලක්ක කරගත් විශේෂිත සුබසාධන පියවර ද හඳුන්වා දී ඇත.

වැඩිහිටි බන්ධනාගාරවලින් වෙන්ව තිබුණත්, මෙම පියවර බන්ධනාගාර ආයතන තුළ තත්ත්වයන් වැඩිදියුණු කිරීමට රජයේ කැපවීම පිළිබිඹු කරයි ප්‍රධාන වෙන් කිරීම්විලට ඇතුළත් වන්නේ:

- ළමා රැකවරණ සහ යෞවන රැඳවුම් මධ්‍යස්ථාන ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට සහ වැඩිදියුණු කිරීමට රුපියල් මිලියන 500.

- බන්ධනාගාර පුනරුත්ථාපනය යටතේ සිටින ළමුන් ඇතුළු ආයතනික රැකවරණයේ සිටින ළමුන් සඳහා ළමා හිතකාමී ප්‍රවාහන පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීමට රුපියල් මිලියන 250.

- ආයතනිකව රැඳවුම් භාරයේ සිටින අනාථ ළමුන් සහ තරුණයින් සඳහා සමාජ ආරක්ෂණ සහ නිවාස ආධාර සඳහා රුපියල් මිලියන 1,000.

මෙම මුලපිරීම්, ළමා හා යෞවන සුබසාධනය ඉලක්ක කර ගත්තත්, ශ්‍රී ලංකාව පුරා බන්ධනාග ාර පරිසරයන් සම්බන්ධ පුළුල් පද්ධතිගත ගැටළු ඉස්මතු කරයි.2025 අයවැයේ යෝජිත ජාතික ප්‍රතිසංස්කරණ කිහිපයක් බන්ධනාගාර අංශයට වක්‍ර ලෙස ප්‍රයෝජනවත් විය හැක:

- පොදු අංශ බඳවා ගැනීමේ වෙන් කිරීම: 2025 දී අත්‍යවශ්‍ය පොදු සේවා භූමිකාවන් සඳහා රුපියල් මිලියන 10,000ක වෙන් කිරීම බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුවේ පුරප්පාඩු වී ඇති තනතුරු 1,800ක් ආමන්ත්‍රණය කිරීමට ප්‍රමුඛත්වය දෙන්නේ නම් එයට ආධාර විය හැක.

- සෞඛ්‍ය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය: 2025 දී ජාතික සෞඛ්‍ය පද්ධතිය සඳහා රුපියල් මිලියන 604,000ක සැලකිය යුතු වැඩිවීම, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය සහ බන්ධනාගාර දෙපාර්තමේන්තුව අතර සම්බන්ධීකරණය වැඩිදියුණු වන්නේ නම්, රැඳවියන්ට සෞඛ්‍ය සේවාවලට ප්‍රවේශය වැඩිදියුණු කළ හැක.

- විවිධ හැකියාවන් ඇති පුද්ගලයින් සඳහා ආධාරක උපකරණ සැපයීම: රුපියල් මිලියන 500ක වෙන් කිරීමත් සමඟ, වත්මන් බන්ධනාගාර සුබසාධන රාමුවල බරපතල ලෙස නොසලකා හරින ලද කණ්ඩායමක් වන ආබාධිත රැඳවියන්ට මෙම ප්‍රතිලාභ ව්‍යාප්ත කිරීමට අවකාශයක් ඇත.

මෙම වාර්ෂික වාර්තාවේ ඉස්මතු කර ඇති ව්‍යුහාත්මක හිඟකම් සහ මානව හිමිකම් ගැටළුවල පරිමාණය හමුවේ වත්මන් වෙන් කිරීම් බන්ධනාගාර පද්ධතියට පරිවර්තනීය වෙනසක් ගෙන ඒමට ප්‍රමාණවත් නොවේ. එහෙත් කුසලතා සංවර්ධනය සහ රැඳවියන් පුනරුත්ථාපනය කෙරෙහි ඇති පැහැදිලි අවධානය මගින් බන්ධනාගාරගත කිරීමේ සහ පුනර්අපරාධවල සමාජ-ආර්ථික මූලයන් ආමන්ත්‍රණය කිරීම දෙසට ආංශික ප්‍රතිපත්තිමය වෙනසක් සනිටුහන් කරයි.

2025 රජයේ අයවැය ඉලක්කගත කුසලතා සංවර්ධනය සහ මත්ද්‍රව්‍ය වැළැක්වීමේ මුලපිරීම් හරහා රැඳවියන්ගේ පුනරුත්ථාපනය සහ පද්ධතිගත නිවැරදි කිරීම් දෙසට ප්‍රවේශ පියවර සනිටුහන් කරයි. දැන් මෙම මුලපිරීම් දැන් විනිවිදභාවයෙන් යුතුව සිවිල් සමාජයේ සහභාගිත්වය සහතික කිරීමේ මාර්ගෝපදේශ සහ ප්‍රතිඵල අධීක්ෂණය සමඟ ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. එවිට අර්ථවත් බලපෑමක් සහතික කළ හැක. අනාගත අයවැය, ශ්‍රී ලංකාවේ රැඳවියන්ගේ අයිතිවාසිකම් සහ අභිමානය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා විස්තීර්ණ බන්ධනාගාර ප්‍රතිසංස්කරණ, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය, සෞඛ්‍ය සේවාවන් වැඩිදියුණු කිරීම සහ සුබසාධන මැදිහත්වීම්වලට ප්‍රමුඛත්වය දිය යුතුය.

© සියලුම හිමිකම් ඇවිරිණි.

නො. 245/12, සර්පන්ටයින් පාර, බොරැල්ල, කොළඹ 08, ශ්‍රී ලංකාව.

දු.කඃ +9411 2672787

ඊමේල්ඃ cprporg@gmail.com

වෙබ්ඃ www.cprp.lk

ෆෙස්බුක්ඃ www.facebook.com/2023CPRP.LK

இலங்கையில் கைதிகளின் நிலை

2025 ஆண்டறிக்கை

கைதிகளின் உரிமைகளை பாதுகாப்பதற்கான குழு

கைதிகளின் உரிமைகளை பாதுகாப்பதற்கான குழு (CPRP) என்பது சுயாதீனமும், நடுநிலையுடையதுமான மனித உரிமைகள் அமைப்பாகும். நாங்கள் நாடு முழுவதும் உள்ள கைதிகள் மற்றும் ஒதுக்கப்பட்டவர்களின் உரிமைகளை பாதுகாப்பதற்காக செயல்படுகிறோம். தூண்டிவைத்த கொடுமைகள் குறித்த முறைப்பாடுகள் மற்றும் காவலில் நடக்கும் மரணங்களை ஆவணமாக்கல், பாதிக்கப்பட்டவர்களுக்கு சட்ட உதவி வழங்கல், அடிப்படை உரிமைகள் தொடர்பான மனுக்கள் தாக்கல் செய்தல், மற்றும் கொள்கை திருத்தங்களுக்கு ஆதரவாக செயல்படல் ஆகியவை எங்கள் முக்கிய முயற்சிகளில் அடங்கும்.

முகவரி: எண் 245/12, சர்பென்டைன் வீதி, பொரளை, கொழும்பு 08, இலங்கை.

தொலைபேசி: +94 11 2672787

மின்னஞ்சல்: cprporg@gmail.com

வலைத்தளம்: www.cprp.lk

முகப்புத்தகம்: www.facebook.com/2023CPRP.LK

நன்றி நவிலல்

இந்த அறிக்கை ரஸிக குணவர்தன அவர்களால், அயோமா ரசாஞ்சலி அவர்களின் ஆதரவுடன் தயாரிக்கப்பட்டது. இந்த அறிக்கையின் தொகுப்பும், உள்ளடக்க பரிசோதனையும் சட்டத்தரணி சேனக பெரேரா அவர்களால் மேற்கொள்ளப்பட்டது. இந்த அறிக்கையின் பக்க வடிவமைப்பும் ரஸிக குணவர்தன அவர்களால் மேற்கொள்ளப்பட்டது.

உள்ளடக்கம்

செய்முறைச் சுருக்கம்	58
அறிமுகம்	60
தேசிய சட்டக் கட்டமைப்பும் சர்வதேச தரநிலைகளும்	61
நெரிசலும் அடிப்படை வசதிகளின் பற்றாக்குறையும்	62
சிறைச்சாலைகளில் உயிரிழப்புகளும் சுகாதார பராமரிப்பின் தோல்விகளும்	64
கொடுமையும் தவறான பயன்பாடும்	66
பாதிப்புக்குள்ளாகும் சமூகங்கள்	67
கலவரங்கள்	69
பூஸ்ஸ சிறைச்சாலை	71
2025 வரவு-செலவுத் திட்டம்	73

செய்முறைச் சுருக்கம்

இலங்கை சிறைச்சாலை அமைப்பினுள் தற்போது அடிப்படை வசதிகள் மற்றும் கைதிகளின் நீதி சார்ந்த பல்வேறு பிரச்சினைகள் எழுந்துள்ளன. பல சிறைச்சாலைகள் தங்கள் திட்டமிட்ட கொள்ளளவை விட இரண்டு முதல் மூன்று மடங்கு அதிக கைதிகளை வைத்திருப்பதால், அங்கு உள்ளவர்கள் அடிப்படை மனித தேவைக்குக்கு ஏற்ற சுகாதார வசதிகள் இல்லாத கடினமான வாழ்க்கை நிலைகளுக்கு முகங்கொடுக்க வேண்டியுள்ளது. இந்த நிலைகள் கைதிகளின் உடல் மற்றும் மன நலன்களுக்கு பாதகமாகச் செயல்படுகின்றன.

சிறைச்சாலைகளின் அடிப்படை வசதிகளில் பெரும்பாலானவை காலனித்துவ காலத்தைச் சேர்ந்தவை ஆகும். அவற்றில் அவசியமான பராமரிப்புகள் புறக்கணிக்கப்பட்டதனால் சேதமடைந்த கட்டிடங்கள், போதிய ஒளியின்மை, போதியளவு காற்றோட்டம் இன்மை மற்றும் மேம்படுத்தப்படாத சுகாதார அமைப்புகள் சிறைச்சாலைகளுக்குள் பொதுவாகக் காணப்படுகின்றன. வளங்களின் பற்றாக்குறையும் நிர்வாக செயல்திறன் குறைவு காரணமாக, அவசியமான பராமரிப்பு மற்றும் புதுப்பிப்பு பணிகள் தடைபட்டு, இதன் விளைவாக கைதிகளுக்கும் பணியாளர்களுக்கும் பாதுகாப்பற்ற சூழல் உருவாகியுள்ளது.

இந்த அடிப்படை வசதி சிக்கல்களுக்கு அப்பாற்பட்டு, கடுமையான பணியாளர் பற்றாக்குறை நிலவுகிறது. 2021 - 2025 சிறைச்சாலை சீர்திருத்த செயல்திட்டத்தின் படி, 2025 ஆம் ஆண்டிற்குள் சுமார் 1,800 பணியிடங்கள் காலியாக இருக்கும் என அறிக்கையிடப்பட்டுள்ளது. இதன் விளைவாக கைதிகளின் பாதுகாப்பு, சுகாதார பராமரிப்பு, உணவுப் பங்கீடு மற்றும் பிற பராமரிப்பு பிரச்சினைகள் தோன்றியுள்ளன. இவ்வாறு பணியாளர் பற்றாக்குறையால் கைதிகள் போதுமான சேவைகளைப் பெறும் வாய்ப்புகளையும் இழந்துள்ளனர்.

இலங்கையின் சிறைச்சாலைகளை நிர்வகிக்கும் தேசிய சட்டச் சட்டகங்கள் பெரும்பாலும் 1877 ஆம் ஆண்டின் சிறைச்சாலை ஒழுங்குவிதி மற்றும் அதனுடன் தொடர்புடைய விதிமுறைகளின் அடிப்படையில் உள்ளன. காலனித்துவ காலத்தில் உருவான இச்சட்டங்கள் தற்போது காலாவதியாகி, நவீன மனித உரிமை தரநிலைகளுக்கு தகுந்தவையாக இல்லை. இலங்கை, சர்வதேச சிவில் மற்றும் அரசியல் உரிமைகள் தொடர்பான உடன்படிக்கை (ICCPR), ஐக்கிய நாடுகளின் கொடுமைக்கு எதிரான உடன்படிக்கை (UNCAT), மற்றும் கைதிகள் தொடர்பான குறைந்தபட்ச தரநிலைகளை (மண்டேலா விதிகள்) உள்ளடக்கிய சர்வதேச மனித உரிமை உடன்படிக்கைகளில் கையொப்பமிட்டுள்ளது. எனினும், கைதிகளை நடத்தும் விதத்தில் இச்சர்வதேச தரநிலைகள் பின்பற்றப்படுவது தென்படவில்லை. பயங்கரவாதத்தை தடுக்கும் சட்டம் (PTA) இடையறாத முறையில் பயன்படுத்தப்படுவதன் மூலம் கைதிகளும் சந்தேகநபர்களும் துயரமான வாழ்க்கை நிலைக்கு தள்ளப்பட்டுள்ளனர். அடிப்படை சர்வதேச சட்டத் தரநிலைகள் இல்லாத இந்த சட்டம், குற்றச்சாட்டோ அல்லது விசாரணையோ இல்லாமல் நீண்ட கால கைதியை, சட்ட ரீதியான அணுகலைக் குறைத்துவிடுவதையும், குறிப்பாக தமிழ் அரசியல் கைதிகள் மீது வன்முறை மற்றும் புறக்கணிப்பை ஏற்படுத்தும் உயர் அபாயத்தையும் உருவாக்கியுள்ளது.

இந்த அமைப்பியல் தோல்வி சிறைச்சாலைகளில் இடம்பெறும் மரணங்களின் எண்ணிக்கை அதிகரிப்பினை மேலும் தெளிவாக பிரதிபலிக்கிறது. 2024 ஜனவரி முதல் 2025 மே வரை, நோய் நிலைமைகளுக்கு முறையான வைத்திய வசதி இன்மை, தற்கொலை செய்து கொள்ளல், மற்றும் விபத்து ஆகியவற்றால் குறைந்தது 173 சிறைச்சாலை மரணங்கள் பதிவாகியுள்ளன. இந்த மரணங்களின் பெரும்பாலானவை சுகாதார பராமரிப்பு வசதிகளின் கடுமையான பற்றாக்குறையை வெளிப்படுத்துகின்றன. பூஸ்ஸ சிறைச்சாலையில் ஒரு கைதி கத்தியால் குத்தப்பட்டு உயிரிழந்தமை மற்றும் தீங்கு விளைவிக்கும் பொருட்களை கட்டாயப்படுத்தி குடிக்க வைக்க திட்டமிடப்பட்ட பல்வேறு மரணங்கள், கைதிகளுக்கான மருத்துவ பராமரிப்பு மற்றும் கண்காணிப்பு செயல்முறைகளின் கடுமையான தேவையை வெளிப்படுத்துகின்றன.

சிறைச்சாலை கட்டமைப்பில் பாதிப்புக்குட்படக்கூடிய கைதிகள் பிரிவுகளை புறக்கணிப்பதால், அவர்கள் பலவிதமான தவறான பயன்படுத்தல்களுக்கு ஆளாகிறார்கள். பெண் கைதிகள் சந்திக்கும் சிரமங்களில், பெண்கள் கைதி பிரிவில் காணப்படும் நெரிசல், சுகாதார உபகரணங்களின் பற்றாக்குறை, தனியுரிமை இல்லாமை மற்றும் தாய் ஆரோக்கிய பாதுகாப்பிற்கான அணுகுமுறை ஆகியவற்றில் காண்படும் பற்றாக்குறை ஆகியவை அடங்கும். மாற்றுத்திறனாளி கைதிகள், அணுகல் வசதிகள் மற்றும் பயிற்சி பெற்ற பராமரிப்பு பற்றாக்குறை காரணமாக, அடிப்படை ஆதரவுகளுக்குப் பிற கைதிகளிடம் உதவி பெற வேண்டிய நிலைக்குத் தள்ளப்படுகிறார்கள். பாலின மாற்று கைதிகள், பாலின அடையாள கொள்கைகள் இல்லாத காரணத்தால், அமைப்புசார் பாகுபாடு மற்றும் துன்புறுத்தல்களுக்கு அதிக ஆபத்தில் உள்ளனர். முதிய கைதிகளுக்கு வயதிற்கு ஏற்ப தேவையான மருத்துவ பராமரிப்பு மற்றும் ஆதரவு பற்றாக்குறையாக உள்ளது. தமிழ் கைதிகளும் அரசியல் கைதிகளும் பெரும்பாலும் மொழி தடைகள், தனிமைப்படுத்தல்கள் மற்றும் பாகுபாடுகளை எதிர்கொள்வதற்கு உள்ளாக்கப்படுகிறார்கள்.

மஹர மற்றும் வெலிகட சிறைச்சாலை கொலைகளுக்கான நீதி இதுவரை வழங்கப்படவில்லை, மேலும் பாதிக்கப்பட்டவர்கள் இன்னும் நீதி எதிர்பார்த்து காத்திருக்கின்றனர். மஹர சிறைச்சாலையில் கைதி கொலை சம்பவத்திற்கான சட்ட நடைமுறைகள் நிறுத்தப்பட்டுள்ளன, மேலும் இவ்வகை கொலைகளுக்குப் பொறுப்பானவர்களை அடையாளம் காண முடியாமல் போயுள்ளது. இது நீதி மற்றும் பொறுப்புக் கூறலை பலவீனப்படுத்துகிறது. சமீபத்தில் காவல்துறையினரால் மேற்கொள்ளப்பட்ட சட்டவிரோதக் கொலைகள், குறிப்பாக காகா தீவில் நடந்த துப்பாக்கிச்சூடு, சட்ட அமலாக்க நிறுவனங்களில் பொறுப்புக்கூறும் பொறிமுறையில் காணப்படும குறைபாடுகளை வெளிப்படுத்துகிறது.

இந்த அறிக்கை, இலங்கையின் சிறைச்சாலை முறையில் விரிவான சீர்திருத்தங்களின் அவசரத் தேவையை வலியுறுத்துகிறது. முக்கிய நடவடிக்கையாக, நிலவும் சட்டச் சட்டகத்தை சர்வதேச மனித உரிமை தரங்களுக்கு ஏற்ப புதுப்பித்தல் காணப்படுகின்றது. இதில், PTA இரத்து செய்தல், சிறைசாலைகளில் நெரிசலைக் குறைக்கும் மாற்று வழிகள் மற்றும் அடித்தள வசதிகளை மேம்படுத்துதல், மருத்துவ பணியாளர்கள் மற்றும் சுகாதார சேவைகளை அதிகரித்தல், பாதிப்புக்குள்ளாகும் குழுக்களுக்கு பாதுகாப்பை வலுப்படுத்துதல் மற்றும் சுயாதீன கண்காணிப்பு மற்றும் பொறுப்புக்கூறலுக்கான பொறிமுறையை நிறுவுதல் ஆகியவை அடங்கும்.

இலங்கையின் சிறைசாலைகளில் கைதிகளின் மரியாதை, உரிமைகள் மற்றும் பாதுகாப்பை உறுதி செய்வதற்கும், நீதி வழங்கும் செயல்முறையில் பொதுமக்களின் நம்பிக்கையை மீட்டெடுக்கவும், மேலும் சர்வதேச மனித உரிமை பொறுப்புகளுடன் இணங்கவும், கொள்கை தொடர்ச்சி, போதிய வளங்கள் மற்றும் பல்துறை ஒத்துழைப்பின் மூலம் மட்டுமே சாத்தியமாகும்.

அறிமுகம்

சிறைச்சாலை ஒழுங்குமுறைச் சட்டத்தின் கீழ் ஒழுங்குமுறை நிர்வாகமும் சில சர்வதேச பொறுப்புகளுடனான இணக்கமும் இருந்தாலும், சிறைசாலையில் கைதிகளுக்கான வசதிகள் பாரிய சிக்கலாக காணப்படுகின்றது. அதிக நெரிசல், போதிய மருத்துவ பராமரிப்பு இல்லாமை, சிறை வன்முறை மற்றும் அமைப்புசார் தண்டனை விலக்கு ஆகியவை நாடு முழுவதும் கைதிகளின் மரியாதையையும் உரிமைகளையும் பாதிக்கின்றன. பெண்கள், மாற்றுத் திறனாளிகள், பாலின மாற்று கைதிகள் மற்றும் அரசியல் கைதிகள் உள்ளிட்ட அபாயத்தில் உள்ள மக்கள் புறக்கணிக்கப்பட்டு, தவறான பயன்படுத்தல்களால் மிகுந்த பாதிப்புகளை சந்தித்துள்ளனர். சிறைச்சாலை மரணங்கள், கொலைகள் மற்றும் நிறுவன வன்முறை சம்பவங்கள், தற்போதைய சிறை பொறுப்பேற்பு மற்றும் சீர்திருத்த முயற்சிகளின் தோல்வியை தெளிவாக வெளிப்படுத்துகின்றன.

இந்த அறிக்கை இலங்கையின் சிறைச்சாலைகளில் உள்ள தேசிய சட்ட அமைப்பு, அடிப்படை வசதிகள் குறைபாடுகள், மருத்துவ பராமரிப்பு பற்றாக்குறை, தவறான பயன்படுத்தும் நடைமுறைகள், அபாயத்தில் உள்ள குழுக்களின் தனித்துவமான நிலைகள் மற்றும் பூஸ்ஸ உயர் பாதுகாப்பு சிறைச்சாலையின் ஆய்வை விரிவாகப் பரிசீலிக்கின்றது. இந்த விரிவான பகுப்பாய்வு, இலங்கையின் சிறைச் செயல்பாடுகளை சர்வதேச மனித உரிமை தரங்களுக்கு ஏற்ப மாற்றவும் மற்றும் சட்ட ஆதிக்கத்தை உறுதிப்படுத்தவும், அமைப்புசார் சீர்திருத்தங்கள் அவசியமானவை என்பதை வலியுறுத்துகிறது.

தேசிய சட்டக் கட்டமைப்பும் சர்வதேச தரநிலைகளும்

இலங்கையின் சிறைச்சாலை முறைமைகள் முக்கியமாக 1877 சிறைச்சாலை ஆணையினால் மற்றும் அதனுடன் தொடர்புடைய சிறைச்சாலை விதிகள் மூலம் நிர்வகிக்கப்படுகின்றன. இந்த சட்ட ரீதியான கட்டமைப்பு சிறைச்சாலைகளின் நிர்வாக அமைப்பையும், உரிமைகள் மற்றும் பொறுப்புகளையும் வரையறுக்கிறது. இருப்பினும், சிறைச்சாலை ஆணையின் பல விதிகள் பழமைவாய்ந்தவை மற்றும் நவீன மனித உரிமை தரங்களை முழுமையாக காப்பாற்றுவதற்குத் போதுமானவையாக இல்லை.

இந்த சட்ட ரீதியான ஒழுங்குமுறை சிறைச்சாலைகளின் நிர்வாக அமைப்பையும், உரிமைகள் மற்றும் பொறுப்புகளையும் வரையறுக்கிறது. இருப்பினும், சிறைச்சாலை ஆணையின் பல விதிகள் பழமைவாய்ந்தவை மற்றும் நவீன மனித உரிமை தரங்களை முழுமையாக பாதுகாக்க முடியவில்லை. அது தற்போதைய செயல்பாடுகள் மற்றும் அமைப்பு குறைபாடுகளுக்குக் காரணமாகின்றது. மேலும், சிறைச்சாலை ஆணை சிறைச்சாலைக் கழகத்தின் இணையதளத்தில் பிரசுரிக்கப்படவில்லை அதனை பிரசுரிக்க அனுமதி இல்லையெனவும் சிறைச்சாலை திணைக்களம் ஆராய்ச்சியாளர்களிடம் தெரிவித்துள்ளது.

இலங்கையும், சர்வதேச குடிமக்கள் மற்றும் அரசியல் உரிமைகள் உடன்படிக்கை (ICCPR) மற்றும் ஐக்கிய நாடுகள் மனிதனால் செயற்கை வன்முறைக்கு எதிரான ஒப்பந்தம் (UNCAT) போன்ற சர்வதேச மனித உரிமை ஒப்பந்தங்களில் பங்கேற்பாளராக உள்ளது. அதேபோல், சிறைச்சாலைக் தரநிலைகள் தொடர்பாக ஐக்கிய நாடுகளின் கைதிகளுக்கான குறைந்தபட்ச விதிமுறைகள் (மாண்டேலா விதிமுறைகள்) பின்பற்றப்பட வேண்டும் என எதிர்பார்க்கப்படுகிறது. இந்தக் கோட்பாடுகள் கைதிகளுக்கு மனிதநேய சிகிச்சை, போதுமான மருத்துவ பராமரிப்பு, பாகுபாடு இல்லாமை மற்றும் கொலை வன்முறையிலிருந்து பாதுகாப்பு ஆகியவற்றை வலியுறுத்துகின்றன. எனினும், இலங்கையின் சிறைச்சாலை முறைமைகள் மண்டேலா கோட்பாடுகளுக்கு முழுமையாக இணங்குவதாகத் கூற முடியாது.

பயங்கரவாத தடுப்பு சட்டம் (PTA) பயன்படுத்தப்படுவது மனித உரிமைகளை பெரிதும் பாதிக்கிறது. மிக அதிகமான தாக்கத்தை ஏற்படுத்துகிறது. 1979 ஆம் ஆண்டு தற்காலிக சட்டமாக அறிமுகப்படுத்தப்பட்ட இந்தச் சட்டம் இன்னும் செயல்பாட்டில் இருந்து வருகிறது மற்றும் நீண்டகால கைதிக்கு அனுமதி அளிக்கிறது. PTA கீழ், கைதிகளை சிறை மையங்களில் அல்லது காவல்துறையில் நீண்ட காலத்திற்கு நீதிமன்றக் கண்காணிப்பின்றி வைப்பது சாத்தியமாகும், இது கொலைகள், தவறான பயன்படுத்தல்கள் மற்றும் அடிப்படை உரிமைகள் இழப்பிற்கு அதிக ஆபத்துகளை ஏற்படுத்துகிறது. இது இலங்கையின் சர்வதேச மனித உரிமை பொறுப்புகளுக்கு எதிரானதாகும் மற்றும் கைதிகளுக்காக நிகழும் மீறல்களில் பொறுப்பாளர்கள் தண்டனைக்கு உட்படுவதற்கு பின்னடைவை உருவாக்குகிறது.

சுருக்கமாகச் சொன்னால், இலங்கையின் தேசிய சட்ட அமைப்பில் சிறைச்சாலை ஆணையும் விதிகளும் ஒழுங்காக உள்ளன இருப்பினும், அவை பழமையானவையாக காணப்படுவதால், அவை சர்வதேச தரக் கோட்பாடுகளுடன் முழுமையாக பொருந்தவில்லை. மண்டேலா கோட்பாடுகளை நடைமுறைப்படுத்த முடியாமை, PTA-யின் தொடர்ந்த பயன்பாடு மற்றும் இலங்கையின் சிறைச்சாலை முறைமையின் கட்டமைப்புக் குறைபாடுகள் மனித உரிமை மீறல்களை மேலும் தீவிரப்படுத்துகின்றன.

நெரிசலும் அடிப்படை வசதிகளின் பற்றாக்குறையும்

2025 ஆம் ஆண்டளவில் இலங்கையின் சிறைச்சாலைகள், தங்களின் திட்டமிடப்பட்ட கொள்ளளவை விட சுமார் 280% - 300% வரை கடுமையான நெரிசலை எதிர்கொண்டு வருகின்றன. இந்த நிலைமை நாடு முழுவதும் உள்ள சிறைச்சாலைகளில் காணப்படுகிறது. ஒரே சிறைக்கூடம் 3 அல்லது 4 கைதிகளை வைத்திருக்க திட்டமிடப்பட்டிருந்தாலும், தற்போது அத்தகைய ஒரு கூடத்தில் 12 பேர் வரை கைதிகள் வைக்கப்படுகின்றனர்.[1]

நெரிசல் பிரச்சினை காரணமாக காற்றோட்டம் மற்றும் சுகாதார வசதிகளில் உள்ள பற்றாக்குறை மேலும் மோசமடைகிறது. பல சிறைகளில் அடைபட்ட கழிப்பறைகள், தண்ணீருக்கு அணுகும் வசதியின் குறைபாடு, மற்றும் சிறைக் கூடங்களில் தனியுரிமை இன்மையைக் குறித்து அறிக்கைகள் வெளியாகியுள்ளன.

இந்த நிலைமைகள் தொற்றுநோய்கள் பரவும் அபாயத்தை அதிகரிக்கின்றன, மேலும் கைதிகளின் உடல் மற்றும் மனநலன் தீவிரமாக பாதிக்கப்படுகிறது.[2]

2023 சிறைச்சாலை திணைக்களத்தின் ஆண்டறிக்கையின் படி, தேசிய அளவிலான நெரிசல் விகிதம் 111% என பதிவாகியுள்ளது. அதேவேளை, வவுனியா ரிமாண்ட் சிறைச்சாலையின் வசதிகள் தங்களின் கொள்ளளவு 200% முதல் 300% வரை அதிகரித்துள்ளது.[3]

இந்த கடுமையான நெரிசல், மரண விகிதம் அதிகரிப்பதற்கும், கைதிகளின் அதிருப்திக்கும், அவர்களின் சுகாதாரப் பிரச்சினைகள் உயரும் நிலைக்கும் காரணமாகியுள்ளது. 2016 ஆம் ஆண்டில் இலங்கை குறித்து ஐக்கிய நாடுகளின் சிறப்பு அறிக்கையாளர் மேற்கொண்ட மதிப்பீட்டு பணியிலும் இவ்வாறான பிரச்சினைகள் வலியுறுத்தப்பட்டிருந்தன.[4]

நெரிசல் அதிகரிக்கக் காரணமான ஒரு முக்கிய காரணம் சிறிய போதைப்பொருள் தொடர்பான குற்றங்களுக்காக கைதிகள் அதிகமாகச் சிறையில் அடைக்கப்படுவதுதான். 2019 ஆம் ஆண்டில் கைதிகளில் சுமார் 51.9% பேர் போதைப்பொருள் குற்றங்களுக்காகச் சிறைத் தண்டனை அனுபவித்துள்ளனர். அவர்களில் 77% பேருக்கு ஆறு மாதத்திற்கும் குறைவான தண்டனைகள் விதிக்கப்பட்டுள்ளன.

இது எதிர்பார்க்கப்பட்ட மறுவாழ்வு குறிக்கோள்களை எட்ட முடியாத நிலையைத் தெளிவாக காட்டுகிறது. போதைப்பொருள் குற்றவாளிகளுக்கென தனியான மறுவாழ்வு மையங்கள் இல்லாதது சிறைச்சாலை நெரிசலுக்கு வலுவான தாக்கத்தை ஏற்படுத்துகிறது.[5]

பின்தங்கிய அடிப்படை வசதிகள் காரணமாகவும் நெரிசல் பிரச்சினை மேலும் மோசமடைந்துள்ளது. பல சிறைகள் காலனித்துவ காலத்தைச் சேர்ந்தவை ஆகும், மேலும் பல தசாப்தங்களாக அமைப்புசார் புதுப்பிப்புகளுக்குப் புலப்படவில்லை. இடிந்து போகும் சுவர்கள், சரிந்து வரும் கூரைகள், போதிய காற்றோட்டமின்மை, மற்றும் பலவீனமான விளக்கேற்ற நிலை போன்றவை இச்சிறை நிலையங்களின் பொதுவான அம்சங்களாகும்.

வளங்களின் பற்றாக்குறையும் இதற்கு மேலதிக சவாலாக உள்ளது. வளங்களின் பற்றாக்குறை மற்றும் நிர்வாக தாமதங்கள் காரணமாக பழுது பார்க்கும் மற்றும் பராமரிப்பு பணிகள் தடைசெய்யப்பட்டுள்ளதாகக் காணப்படுகிறது.[6]

பணியாளர் பற்றாக்குறை இடையறாத பிரச்சினையாக இருந்து வருகிறது, மேலும் 2025 ஆம்

---

1 Sri Lanka Prisons Department Implementation Plan 2021–2025.

2 Prison Population Reports 2024.

3 Department of Prisons, Sri Lanka. (2024). Prison Statistics of Sri Lanka 2024 (Vol. 43).

4 UN Special Rapporteur on Torture. Country Visit Report: Sri Lanka. 2016.

5 Committee for Protecting Rights of Prisoners (CPRP). (2025). Improving Sri Lanka's Prison System: Reducing Overcrowding and Helping Inmates Rebuild Their Lives (Brief Report).

6 Prison Population Reports 2024.

ஆண்டில் சுமார் 1,800 காலிப்பணியிடங்கள் பதிவாகியுள்ளன. இந்த பற்றாக்குறை கைதிகளின் பாதுகாப்பு மேலாண்மை மற்றும் அடிப்படை பராமரிப்பு பொறுப்புகளை நிறைவேற்றுவதில் தடையாக உள்ளது. குறைந்த பணியாளர்கள் அதிகரித்துவரும் கைதி எண்ணிக்கையை மேலாண்மை செய்வது, உணவு விநியோகம், சுகாதார சேவைகள் ஒருங்கிணைப்பு, மற்றும் வசதிகளின் பராமரிப்பு போன்றவற்றைச் செய்ய போதுமானதாக இல்லை.[7]

7 Sri Lanka Prisons Department Implementation Plan 2021–2025.

சிறைச்சாலைகளில் மரணங்கள் மற்றும் சுகாதார பராமரிப்பின் தோல்வி

கைதிகளின் உரிமைகளை பாதுகாப்பதற்கான குழு, (CPRP) மற்றும் சமூக மற்றும் அமைதி மையம் (CSR) இணைந்து தயாரித்த தரவுகளின்படி, 2024 ஜனவரி முதல் 2024 நவம்பர் வரை இலங்கையின் சிறைச்சாலைகளில் குறைந்தது 168 கைதிகள் உயிரிழந்துள்ளனர். இதில் 155 பேர் நோய்கள் காரணமாகவும், 9 பேர் தற்கொலை காரணமாகவும், 2 பேர் சிறையில் தாக்குதலால், மேலும் மற்ற 2 பேர் சிறையில் நிகழ்ந்த விபத்து காரணமாக உயிரிழந்ததாக பதிவாகியுள்ளது.

2025 மார்ச் முதல் மே வரை மட்டுமே CPRP மூலம் மேலும் 5 சிறைச்சாலை மரணங்கள் அறிக்கையிடப்பட்டுள்ளன, இதனால் 2024 ஜனவரி முதல் 2025 மே வரை பதிவான சிறைச்சாலை மரணங்களின் எண்ணிக்கை மொத்தம் 173 ஆக உயர்ந்துள்ளது. இந்த மரணங்கள் சிறைச்சாலைகளின் பராமரிப்பு வசதிகளில் ஏற்பட்ட கடுமையான குறைபாட்டைக் காட்டுகின்றன. பல மரணங்கள் கவனிக்கப்படாத நோய்நிலைகள் மற்றும் தாமதமான அல்லது போதியமில்லாத மருத்துவகளினாலே நிகழ்ந்துள்ளதாகும். சில சந்தர்ப்பங்களில், கைதிகளின் ஆரோக்கியத்திற்கு தீங்கான பொருட்களை வலியுடன் குடிக்க வைக்க முயற்சித்தல் மற்றும் அடிப்படை மருத்துவ சிகிச்சைகளை தாமதமாக வழங்கல் இந்த நிலைமைகள் கடுமையாக அதிகரிக்க காரணமாகியுள்ளது.

கடந்த காலத்தில் சிறைசாலைகளில் நிகழ்ந்த தனிப்பட்ட சம்பவங்கள் இந்த தோல்விகளை மேலும் வெளிப்படுத்துகின்றன. 2025 மார்ச் 19 அன்று மேகசின் சிறையில் 54 வயதுடைய ஒரு கைதி உப்பு நீர் குடிக்க வைக்கப்பட்ட பிறகு உயிரிழந்தார். பின்னர் அவரது மனைவியால் அந்த கைதி வேண்டுமென்றே தீங்கிழைத்தல் மற்றும் மருத்துவ சிகிச்சை தாமதமாக வழங்கப்பட்டதாக குற்றச்சாட்டுகள் தாக்கல் செய்தார். 2025 ஏப்ரல் மாதத்தில், பூஸ்ஸ உயர் பாதுகாப்பு சிறையில் ஒரு கைதி மற்றொரு கைதியை தாக்கி கொலை செய்தார் இது பாதுகாப்பு குறைபாடுகள் குறித்து கடுமையான கேள்விகளை எழுப்பியது. 2025 மே மாதத்திலும் அங்குணகொல்பேல்லசு சிறையில் நீதிமன்றத்தில் அவமதிப்பு தொடர்பாக கைது செய்யப்பட்ட ரிமாண்ட் கைதி சிறையில் நடந்த தாக்குதலால் உயிரிழந்தார், மேலும் அந்த கைதியின் தலையில் கடுமையான காயம் ஏற்பட்டுள்ளதாக மருத்துவ அறிக்கைகள் தெரிவிக்கின்றன.

இந்த மரண சம்பவங்களுக்கு எதிரான நிறுவன நடவடிக்கைகள் போதுமானதாக இல்லாமல், நடைபெறும் விசாரணைகளும் சுயாதீனமாக இல்லையென புகார்கள் எழுந்துள்ளன. பல சந்தர்ப்பங்களில் பாதிக்கப்பட்ட குடும்பங்கள் மருத்துவ அல்லது விசாரணை அறிக்கைகளை அணுக முடியாத நிலையும் கடுமையான பிரச்சினையாக உள்ளது. இதற்கு முக்கிய காரணம், பொருளாதார சிரமங்களால், தங்களின் சார்பாக நியாயவாத உதவியைப் பெற முடியாமல் இருப்பதாகும். இதனால், பெரும்பாலான சந்தர்ப்பங்களில், வழக்கு விவாதங்கள் குறித்து குடும்ப உறுப்பினர்களுக்கு சரியான புரிதலும் இல்லை. இந்த நிலையை தவிர்க்க கைதிகளின் உரிமைகளை பாதுகாப்பதற்கான குழு (CPRP) வழக்கு நடவடிக்கைகளில் குடும்பங்கள் மற்றும் பாதிக்கப்பட்டவர்களுக்கு ஆதரவளித்துள்ளபோதிலும், அனைத்து சம்பவங்களையும் கண்காணிக்க கைதிகளின் உரிமைகளை பாதுகாப்பதற்கான குழுவுக்கு போதுமான வசதிகள் கிடைக்கவில்லை.

2025 மே மாதத்தில் தாக்குதலால் உயிரிழந்த அங்குணகொல்பேல்லசு கைதியின் வழக்கைத் தொடர்பு கொண்டு இலங்கை சட்டசபை வெளியிட்ட பிரசித்தி அறிக்கையில், சிறைச்சாலை மரணங்களை கடுமையான நிறுவன தோல்வி என குறிப்பிடப்பட்டுள்ளது. மேலும், கைதிகளின் உரிமைகள் மற்றும் உயிர் பாதுகாப்பு அரசால் விலக்க முடியாத பொறுப்பாகும் என வலியுறுத்தப்பட்டுள்ளது.

மரணங்களுக்கு ஏதுவான காரணங்களை கண்டறிய முடியாமல் இருக்கும் வகையில், அமைப்புச் சுகாதார பராமரிப்பில் பல குறைபாடுகள் உள்ளன. பல சிறைகள் போதுமான மருத்துவ

பணியாளர்கள், அவசியமான மருந்துகள் அல்லது மனநல ஆதரவு இல்லாமல் செயல்படுகின்றன. உடல்நலம் மற்றும் மனநலச் சிக்கல்கள் பெரும்பாலும் புறக்கணிக்கப்படுகின்றன, இது தடுப்புசெய்யக்கூடிய மரணங்களுக்கான காரணமாகவும் பார்க்கப்படுகிறது.

இந்த சிறைச்சாலை மரணப் பாணியைப் பார்க்கையில், அமைப்பியல் கவனக்குறைவு, நிறுவன வன்முறை, மற்றும் இலங்கையின் கைதிகளின் வாழ்க்கை அபாயத்தில் நிலைத்துள்ள கடுமையான தண்டனை முறைகள் ஆகியவை பிரதிபலிக்கப்படுகின்றன. இத்தகைய அமைப்புச் சீர்திருத்தங்களும் கணக்கெடுப்பு முறைகளும் இல்லாததால், சிறைச்சாலை மரணங்கள் உயர் மட்டத்துக்கு உயர்ந்துள்ளன.

கொலை வன்முறை மற்றும் துன்புறுத்தல்

இலங்கையின் சிறைச்சாலைகளில் கொலை வன்முறை மற்றும் துன்புறுத்தல் தொடர்ச்சியான பாணியாக நடைபெறுவதைக் கைதிகளின் உரிமைகளை பாதுகாப்பதற்கான குழு (CPRP) பதிவுசெய்துள்ளது. பதிவு செய்யப்பட்ட வன்முறை முறைகளில் உடல் தாக்குதல் மற்றும் தீங்கான பொருட்களை வலியுடன் குடிக்க வைக்கும் முயற்சிகள் அடங்குகின்றன. இந்த செயற்பாடுகள் தேசிய மற்றும் சர்வதேச சட்டபூர்வமான கடமைகளை மீறுகின்றன் இருப்பினும் தண்டனைமுறைமை காரணமாக குற்றவாளிகளுக்கு பதிலளிப்பில் தடை ஏற்பட்டுள்ளது. அதன் பெறுபேறாயக அமைவது அவர்கள் மேலும் இத்தகைய மனித உரிமை மீறல்களை தொடருகின்றனர்

கைதிகளின் உரிமைகளை பாதுகாப்பதற்கான குழு (CPRP) மற்றும் சமூக மற்றும் அமைதி மையம் (CSR) அறிக்கையின் படி. PTA கீழ் கைது செய்யப்பட்ட நபர்கள் உயர் உயிர் அபாயத்தில் உள்ளனர் மற்றும் பெரும்பாலும் நீதிமன்ற கண்காணிப்பு இல்லாமல் நீண்ட நேர விசாரணைகளுக்குள்ளாகியுள்ளனர். பதிவு செய்யப்பட்ட பல வழக்குகளில், கைதிகள் விசாரணை காலத்தில் பலவிதமான உடல் துன்புறுத்தல்களை அனுபவித்துள்ளனர்.

பாதிக்கப்படக்கூடிய சமூகங்கள்

இலங்கையின் சிறைச்சாலை அமைப்பில் பெண்கள், மாற்றுத் திறனாளிகள், பாலின மாற்றத்தினர், முதிய கைதிகள் மற்றும் சிறுபான்மை சமூகத்தினர் அமைப்புசார்ந்த புறக்கணிப்பையும் சிறப்பு ஆபத்துகளையும் எதிர்கொள்கின்றனர். இந்த நிலைமை 2024 ஆம் ஆண்டிற்கான சிறைச்சாலைத் துறையின் புள்ளிவிவரங்களாலும், 2021 - 2025 தேசிய சிறைச்சாலை சீர்திருத்த அமலாக்கத் திட்டத்தாலும் உறுதிப்படுத்தப்பட்டுள்ளது.

சிறைச்சாலைத் திணைக்கள் தகவலின்படி, 2024 ஆம் ஆண்டின் இறுதிக்குள் இலங்கையெங்கும் உள்ள சிறைகளில் 1,471 பெண் கைதிகள் இருந்தனர். பல சிறைகள் தங்கள் நிர்ணயிக்கப்பட்ட கொள்ளளவை மீறி செயல்பட்டு வருகின்றன. வெளிகடை, போகம்பரை மற்றும் களுத்துறை போன்ற முக்கிய சிறைகளின் பெண்கள் பிரிவுகளில் நெரிசல் நிலவுகிறது. இந்த நிலைமை காரணமாக சுகாதார வசதிகள், தனியுரிமை மற்றும் தாய்மை சுகாதார சேவைகளுக்கான அணுகல் கட்டுப்படுத்தப்படுகிறது. சிறைச்சாலைச் சீர்திருத்தத் திட்டத்தின் படி, சிறைகளில் சுகாதார வசதிகளை மேம்படுத்தும் இலக்கை அமைச்சகம் அறிவித்திருந்தாலும், அவை நடைமுறைப்படுத்தப்பட்டதாகக் காணப்படவில்லை.

இலங்கையில் பெண் கைதிகளின் எண்ணிக்கை (2020 - 2024)

ஆண்டு	பெண் கைதிகளின் எண்ணிக்கை
2020	1,182
2021	1,234
2022	1,321
2023	1,402
2024	1,471

சிறைச்சாலைச் சீர்திருத்தத் திட்டத்தில் உறுதிப்படுத்தப்பட்டுள்ளபடி, மாற்றுத் திறனாளி கைதிகள் அடிப்படை சட்ட ரீதியான வசதிகள் அணுகல் வசதி மற்றும் சிறப்பு பராமரிப்பு இல்லாத சிறைகளில் வைக்கப்படுகின்றனர். உடல் ஊனமுற்ற கைதிகள் அசைவுகளுக்காக பிற கைதிகள் அல்லது ஏற்கனவே வேலைச்சுமை அதிகமாகக் கொண்டிருக்கும் அதிகாரிகளின் உதவியை நாட வேண்டிய சூழ்நிலைக்கு உள்ளாகின்றனர். இது அவர்களின் கண்ணியத்திற்கும் பாதுகாப்பிற்கும் தீங்கு விளைவிக்கும் நிலையாகும். மண்டேலா விதிகளில் குறிப்பிடப்பட்டுள்ள அடிப்படை கோட்பாடுகளுக்கு முரணாக, மாற்றுத் திறனாளி கைதிகளுக்கான முறையான பாதுகாப்பு நெறிமுறைகள் அல்லது பயிற்சி பெற்ற மருத்துவ உதவி நடைமுறைகள் எதுவும் காணப்படவில்லை.

இலங்கையின் சிறைச்சாலை விதிமுறைகளில் பாலின மாற்றம் செய்த கைதிகளின் பாலின அடையாளத்தை அங்கீகரிக்கும் கொள்கைகள் இல்லாததால், அவர்கள் அமைப்புசார்ந்த

பாகுபாடுகளை எதிர்கொள்கிறார்கள். பாலின மாற்றம் செய்தவர்கள் சிறையில் அடைக்கப்படும் போது, பெரும்பாலும் அவர்கள் சட்டபூர்வ ஆவணங்களை மட்டுமே அடிப்படையாகக் கொண்டு ஆண் அல்லது பெண் பிரிவுகளில் வைக்கப்படுகின்றனர். இதன் மூலம் அவர்கள் வன்முறை மற்றும் து'பிரயோகத்திற்கு ஆளாகின்றனர். சிறைச்சாலை சீர்திருத்தத் திட்டம் இந்த சவாலைக் கவனித்திருந்தாலும், பாலின மாற்றம் செய்த கைதிகளுக்கான வழிகாட்டல்கள் அல்லது தனி வசதிகளை ஏற்படுத்தும் நடைமுறைப் படிகள் இன்னும் எடுக்கப்படவில்லை.

LGBTQ+ உரிமைகள் குழுக்களுடன் நடத்தப்பட்ட கலந்துரையாடல்களின் மூலம் கண்டறியப்பட்டபடி, இலங்கையில் பாலின மாற்றம் செய்த கைதிகளுக்கு தேவையான வசதிகளும் விதிமுறைகளும் இல்லாததால், அவர்களுக்கு கணிப்பிடத்தக்க து'பிரயோகங்கள் மற்றும் சட்டவிரோத கையாளுதல்கள் நேர்ந்துவருகின்றன என்பதை CPRP ஆவணப்படுத்தியுள்ளது. பொதுவாக, பாலின மாற்றம் செய்த கைதிகள் தங்களின் உயிரியல் அடையாளத்தைக் காட்டிலும், சட்டபூர்வ ஆவணங்களில் குறிப்பிடப்பட்ட பாலினத்தை அடிப்படையாகக் கொண்டு பிரிவுகளில் வைக்கப்படுகின்றனர். இது பாலின மாற்றம் செய்த பெண்களாகக் காணப்படும் நபர்களை ஆண் பிரிவுகளில் வைக்க காரணமாகிறது, இதன் விளைவாக அவர்கள் வாய்மொழி வன்முறை, உடல் வன்முறை மற்றும் மனஅழுத்தம் போன்ற சந்தோ'மற்ற நிலைகளை எதிர்கொள்ளும் சூழ்நிலையில் இருக்கின்றனர்.

முதிய கைதிகளின் எண்ணிக்கை தொடர்ந்து அதிகரித்து வருகிறது. அவர்களை மருத்துவ பராமரிப்பு, பயண உதவி அல்லது வயது சார்ந்த உணவுத் தேவைகள் போன்ற தேவைகளுக்கு ஏற்ப அமைக்கப்படாத சிறைகளில் வைக்கப்படுகிறது. குறிப்பிட்ட சேவைகள் இல்லாததால் முதிய கைதிகளின் உடல்நிலை பாதிக்கப்படுவதற்குக் காரணமாகிறது.

தமிழ் கைதிகளும் அரசியல் கைதிகளும், குறிப்பாக பயங்கரவாதத் தடுப்பு சட்டம் (PTA) கீழ் வைக்கப்பட்டவர்கள், தனித்த வகை கவனிப்பிற்கு உட்பட்டவர்கள் என அறிக்கைகள் தெரிவித்துள்ளன. தமிழ் பேசும் கைதிகள் சட்ட மற்றும் சுகாதார சேவைகளுக்கு அணுகும் போது மொழியியல் தடைகள் எதிர்கொள்கிறார்கள். மேலும், பெரும்பாலும் அவர்களை தூ ரம் அமைந்த சிறைகளுக்கு மாற்றப்படுத்துவதால், அவர்களின் குடும்பத்தினருடன் சந்திப்பு வாய்ப்பை தடுக்கும் நிலை உருவாகிறது.

இறுதியாக, இலங்கையில் கைதிகள் அதிக நெரிசல் மற்றும் போதுமான சுகாதார மற்றும் நல சேவைகள் இல்லாததால் புறக்கணிப்புக்கு உட்பட்டுள்ளனர். இது தேசிய கொள்கைகளில் குறிப்பிடப்பட்டிருந்தாலும், தேவையான பல சீர்திருத்தங்கள் பெரும்பாலும் நடைமுறைப்படுத்தப்படவில்லை.

சிறைச்சாலை கலகங்கள்

2025 ஆம் ஆண்டில் பெரிய அளவிலான சிறைச்சாலை கலகங்கள் நிகழவில்லை என்றாலும், இலங்கையின் சிறைச்சாலை அமைப்பில் சூழல் இன்னும் பரபரப்பானதும் நிலையற்றதுமாக் உள்ளது. புறக்கணிப்பு, வன்முறை மற்றும் நெரிசலால் பல்வேறு கைதிகளில் மனஅழுத்தம் காணப்படுகிறது. இதன் விளைவாக கைதிகளின் எதிர்ப்பு நடவடிக்கைகள் மற்றும் கலகங்கள் ஏற்படும் வாய்ப்பு உருவாகியுள்ளது.

2025 ஆண்டில் மிக முக்கியமான சம்பவமாக, பிப்ரவரி மாதத்தில் காகா தீவில் போலீஸ் கையாள்வில் இருந்த சந்தேகக்காரர்கள் இரண்டு பேர் உயிரிழந்தனர். இது புதிய அரசு அமைந்த பிறகு குற்றச்சாட்டுகளுக்கு உட்பட்ட முதல் கொலை சம்பவமாகும். இந்த சம்பவத்தில் ஆயுதம் வைத்திருந்ததாக சந்தேகிக்கப்படும் இருவர் போலீஸ் பொறுப்பில் இருந்த போது காகா தீவிற்கு அழைத்து செல்லப்பட்டு போலீஸ் அதிகாரிகள் துப்பாக்கியால் சுட்டுக் கொலை செய்ததாக குற்றச்சாட்டுகள் எழுந்துள்ளன. இந்த துப்பாக்கி சூடு நடத்திய போது, சந்தேகநபர்களை ஆயுதத்தை காண்பிப்பதற்காக அழைத்துச் செல்லும்போது பின்பற்ற வேண்டிய உச்ச நீதிமன்ற வழிகாட்டல்கள் பின்பற்றப்படவில்லை. இந்த கொலை சம்பவங்கள் சந்தேகிக்காரர்களிடம் எதிரான கடுமையான வன்முறையைப் பற்றி பெரும் கேள்விகளை எழுப்பியுள்ளன மற்றும் குற்றநீதிச் செயல்முறையின் தோல்விகளை வெளிப்படுத்தியுள்ளன. CPRP மற்றும் தொடர்புடைய அமைப்புகள் இந்த சம்பவத்தில் தொடர்புடைய சட்ட நடவடிக்கைகளை கண்காணித்து முழு வெளிப்படைத்தன்மை மற்றும் உச்சநீதிமன்ற வழிகாட்டல்களின் பாதுகாப்பை உறுதிசெய்ய வேண்டும் என கோரிக்கை விடுத்துள்ளன.

மேலும், 2025 ஏப்ரல் மாதத்தில் வெளிகடை போலீஸ் பொறுப்பில் இருந்த சத்சர நிமே' மரணம், போலீஸ் பொறுப்பில் உள்ள கொலை மற்றும் துஂபிரயோகத்தின் அமைப்புசார் நிலைமைகளுக்கு சரியான உதாரணமாகும். 2025 ஏப்ரல் மாதத்தில் மரண விசாரணை ஆரம்பிக்கப்பட்டிருந்தாலும், 2025 ஜூலை மாதம் வரையில் குடும்ப உறுப்பினர்கள் அல்லது பொதுமக்களுக்கு எந்த தெளிவான அறிக்கையும் வழங்கப்படவில்லை. ஊீசீ அவர் மரணத்தைப் பற்றிய சுயாதீன விசாரணையை நடத்தி, பொறுப்பேற்க வேண்டியவர்களுக்கு உரிய சட்ட நடவடிக்கைகள் எடுக்கப்பட வேண்டும் என கவனத்துடன் செயற்படுகிறது.

இந்த சம்பவங்கள் இலங்கையில் சிறைச்சாலைகள் மற்றும் போலீஸ் பொறுப்பில் நிகழும் கடுமையான வன்முறைகள் மற்றும் நிறுவனம் சார்ந்த தோல்விகளின் பரவலான கோளாறுகளை வெளிப்படுத்துகின்றன. 2020 மஹர சம்பவம் போன்ற சிறைச்சாலை கலகங்கள் இல்லாவிட்டாலும், நெரிசல், துஂபிரயோகம் மற்றும் அமைப்புசாரா புறக்கணிப்புகள் போன்ற மனஅழுத்தங்களை உருவாக்கும் அடிப்படை காரணங்கள் இன்னும் தொடர்ந்தும் நிலவுகின்றன. மேலும் வன்முறைகள் மற்றும் அரசாங்கத்தால் நடைமுறைப்படுத்தப்படும் கடுமையான நடவடிக்கைகளின் ஆபத்தை குறைக்க சீர்திருத்தங்கள் மற்றும் திறம்பட கண்காணிப்பு உடனடியாக தேவைப்படுகின்றன.

தண்டனை இல்லாமை மஹர மற்றும் வெளிகடை சிறைச்சாலைகளில் நடந்த கூட்டுக் கொ-லை சம்பவங்கள்

மஹர மற்றும் வெளிகடை சிறைச்சாலைகளில் நடந்த கொலை சம்பவங்களில் பொறுப்பேற்க வேண்டியவர்கள் தண்டனை பெறவில்லை என்பது இலங்கையில் நீதிமுறை மற்றும் மனித உரிமைகளை பாதுகாப்பதில் அரசாங்கத்தினுடைய தோல்வியை வெளிப்படுத்துகிறது. சிறைச்சாலைகளில் நடைபெறும் இந்த கொலை சம்பவங்களுக்கு பொறுப்பேற்கும் நபர்கள் இல்லை. 2020 நவம்பர் மாதத்தில் மஹர சிறைச்சாலை கொலை சம்பவத்தில், கோவிட்-19 நிலைகளுக்கு எதிரான போராட்ட நிகழ்வின் போது 11 கைதிகள் சுட்டுக்கொல்லப்பட்டனர், இது 2024 - 2025 ஆண்டுகளில் தீர்மானமான திருப்பக்கமாக அமைந்தது. 2023 ஆம் ஆண்டு வெலிசர நீதிபதி தீர்ப்பின் படி, கைதிகளின் தலை, மார்பு மற்றும் குடலை நோக்கி துப்பாக்கி சூடு செய்யப்பட்டதை உறுதிப்படுத்தியது, இது சட்டத்துக்கு முறையற்ற முறையில் நடத்திய

செயலாகும். இருப்பினும், 2024 ஆம் ஆண்டின் இறுதியில், நியாயவழக்கத் துறை அனைத்து விசாரணைகள் மற்றும் வழக்குகளை குற்ற விசாரணைத் துறைக்கு (CID) ஒப்படைப்பதை நிறுத்தச் செய்ய அதிகாரி உத்தரவிட்டார். இந்த தீர்மானம், நிலவிய நீதிமன்ற உத்தரவுக்கு முரணாக, சட்ட பொறுப்புக்கான எதிர்பார்ப்புகளை தடுக்கிறது. 2012 வெளிகடை கூட்டுக் கொலை சம்பவம் தொடர்பாக விசாரணைகள் நடத்தியிருந்த போதிலும், இறுதியில் எந்தவொரு பொறுப்பாளரும் இல்லை. இதனால் இதுவரை செயல்பட்ட அனைத்து அரசுகளும் கைதிகளுக்கு நீதியை வழங்கவில்லை என்பதைக் குறிப்பிடாமல் இருக்க முடியாது என்பது தெளிவாகிறது.

பிரதிகாரமாக, CPRP நியாயவழக்கத் துறைக்கு எதிராக CA/WRIT/839/24 என்ற வழக்கை பதிவு செய்து உயர் நீதிமன்றத்தில் தாக்கல் செய்தது. இந்த வழக்கு, அரசாங்கத்தின் முன்னிலையில் நீதியை தடுக்கும் முயற்சிகளுக்கு எதிராக சிவில் சமுதாயத்தின் குரலின் முக்கியத்துவத்தை மற்றும் சிறைச்சாலை கொலை சம்பவங்களில் பொறுப்பாளர்களுக்கு நியாயமான நடவடிக்கைகள் எடுக்கப்படுவதின் அவசியத்தைக் குறிப்பிடுகிறது. நியாயவழக்கத் துறையின் இந்த அசாதாரண இடையீடு, மீண்டும் மீண்டும் பொறுப்புக்கு உட்படாமல் இருக்க அரசாங்கம் காட்டும் ஆதரவின் ஒரு தெளிவான உதாரணமாகும்.

அதேபோல், 2012 வெளிகடை சிறைச்சாலை கொலையில் உயிரிழந்த கைதிகளுக்கு கொலை சம்பவத்துக்கு கடந்த ஒரு தசாப்தத்திற்கும் மேல் நீதியைச் செயல்படுத்தவில்லை. மத்திய உச்ச நீதிமன்றம் ஒருவருக்கு மரண தண்டனை விதித்திருந்தாலும், அவர் பின்னர் தாக்கல் செய்த மேன்முறையீட்டின் மூலம் விடுதலையை பெற்றார். எனினும், வெளிகடை சிறைச்சாலை கூட்டுக் கொலைக்கு மரண தண்டனை வழங்கிய சிறைச்சாலை கமி'னர்களின் சேவையை ஒரு அமைச்சர் தன் இடையீட்டால் பாராட்டிய நிகழ்வு ஊடகங்களில் பரவலாக பகிரப்பட்டது. இந்தச் செயல்பாடு, இலங்கையில் சிறைச்சாலைகளில் வன்முறை நிகழ்ச்சிகளுக்கு எதிரான தண்டனை இல்லாமையின் பண்பாட்டு நிலையை வெளிப்படுத்துகிறது.

குறிப்பாக, 2025 நடுப்பகுதியில், பாவளை நீதிபதி ஒருவர் சந்தேகக்காரரை கொலை செய்ததாகக் குற்றம் சுமத்திய சம்பவத்தில், சிறப்பு பணி குழு (STF) அதிகாரியை கைது செய்யும் உத்தரவு வழங்கிய பின்னர், நியாயவழக்கத் துறை அந்த சட்ட நடவடிக்கைகளை நிறுத்த தீர்மானித்தது. எனினும், மூத்த படை அதிகாரிகள் குற்றச்சாட்டை எதிர்கொள்வதற்காக சம்பந்தப்பட்ட அதிகாரிகளுக்கு நிவாரணம் அளிக்க புதிய அரசு கோரியது என்றும் ஊடகங்கள் தகவல் வழங்கின.

பூஸ்ஸ சிறைச்சாலை

பூஸ்ஸ சிறைச்சாலை அதிகாரப்பூர்வமாக மிக உயர்ந்த பாதுகாப்பு சிறைச்சாலையாக வகைப்படுத்தப்பட்டுள்ளது. ஆனால் அங்கு கைதிகளுக்கு வழங்கப்படும் அணுகுமுறையும், அமைப்புக்கான சூழ்நிலைகளும் காரணமாக கைதிகள் துன்புறுத்தப்படுவதாக கடுமையான எதிர்ப்பு எழுந்துள்ளது. அந்த சிறைச்சாலையில் நடவடிக்கைகள் நடத்துவதற்காக போலீஸ் சிறப்பு பணி குழு (STF) அதிகாரிகள் நிலைநிறுத்தப்பட்டுள்ளனர். ஆனால் கைதிகளுடன் நடந்து கொள்வதற்கான சரியான பயிற்சி இல்லாத இவர்கள் பயன்படுத்தப்படுவதால், பூஸ்ஸ சிறைச்சாலையில் மிகக் கடுமையான மனித உரிமை மீறல்கள் ஏற்படுவதாகப் பதிவுகள் தெரிவிக்கின்றன.

அந்த சிறைச்சாலையில் கைதிகள் தெரிவித்தபடி, அவர்கள் நீண்ட நேரம் சிறைபிடிக்கப்பட்ட செல்லல்களில் வைக்கப்படுகின்றனர், மற்றும் சில தேர்ந்தெடுக்கப்பட்ட கைதிகளுக்கு மட்டுமே ஒரு நாள் சிறிய நேரம் வெளிப்புறத்துக்கு செல்ல அனுமதி வழங்கப்படுகிறது. இதன் விளைவாக, பெரும்பாலான கைதிகள் வெளிப்புற வளங்களை மிகவும் குறைந்த அளவில் மட்டுமே அணுகக்கூடிய நிலையில் இருக்கின்றனர் மற்றும் நீண்ட நேரம் தனிமையில் செல்லல்களில் வைக்கப்படுகிறார்கள்.

பூஸ்ஸ சிறைச்சாலையில் சுகாதார சேவைகளுக்கு போதுமான அணுகல் இல்லை என்றும் கைதிகள் தெரிவிக்கின்றனர். சிறைச்சாலை துறையின் தகவல்களின் படி, அனைத்து கைதிகளுக்கும் சேவை அளிக்க ஒரு முழுநேர மருத்துவ அதிகாரி மட்டுமே பணியாற்றுகிறார். 2024 சிறைச்சாலை துறையின் அதிகாரப்பூர்வ அறிக்கையின் படி, வழங்கல் மற்றும் பணியாளர்களின் சவால்களால் மருத்துவ பரிந்துரைகள் மற்றும் சிகிச்சைகளில் தாமதங்கள் ஏற்படும் என்பதை ஒப்புக் கொண்டுள்ளது. 2025 ஏப்ரல் மாதத்தில், சிறைச்சாலையில் கூரிய ஆயுதத்தால் தாக்கியதில் காயமடைந்த ஒரு கைதி, தாமதமான மருத்துவ முறையீட்டால் உயிரிழந்தார். இதன் மூலம், அவசர மருத்துவ தேவைகளுக்கு சிறைச்சாலையில் போதுமான முறையில் பதிலளிக்க முடியாத நிலையில் இருப்பது கவனத்திற்கு வந்தது.

இந்த கைதிகளை இலக்காகக் கொண்டு நீண்ட நேரம் தனிமையில் வைப்பது, குறைந்த சட்ட அணுகல் மற்றும் தன்னிச்சையான ஒழுங்கு நடவடிக்கைகள் பயன்படுத்தப்படுவதாகவும், அவர்கள் குடும்ப உறுப்பினர்களை மற்றும் நண்பர்களை சந்திப்பதில் கடுமையாக வரம்புபடுத்தப்படுவதாகவும் பதிவுகள் தெரிவிக்கின்றன. கைதிகளுக்கு சந்திக்கும் அனுமதி மிக அருகிலுள்ள குடும்ப உறுப்பினர்களுக்கு மட்டுமே வழங்கப்படுகிறது. அந்த குடும்ப உறுப்பினர்களும் பல்வேறு வன்முறை சம்பவங்களுக்கு உள்ளாக்கப்பட்ட வாய்ப்புகள் குறித்து கைதிகளின் உரிமைகளை பாதுகாப்பதற்கான குழுவுக்கு தெரிவிக்கப்பட்டுள்ளது மற்றும் இதனை நிறுத்துமாறு கோரிக்கைகளும் செய்யப்பட்டுள்ளன. போலீஸ் சிறப்பு பணி குழு (STF) அதிகாரிகள் இந்த வன்முறைகளுக்காக குற்றச்சாட்டுகளுக்கு உட்படுகிறார்கள், மேலும் சில குற்றச்சாட்டுகளின் படி, அந்த அதிகாரிகள் கைதிகளின் குடும்பங்களில் உள்ள பெண்கள் மீது முறையற்ற பாலியல் அழுத்தங்களை ஏற்படுத்தியதாக கூறப்படுகின்றது.

2025 பிப்ரவரி 19 அன்று, கொழும்பு அலுத்க்கடை வட்டத்தின் 5வது உயர் நீதிமன்றத்தில் கணேமுள்ள சஞ்சீவ் அல்லது சஜீவ் குமார சமரரத்தினா என்பவர் சுட்டுக்கொலை செய்யப்பட்டார். இந்த நபர் பூஸ்ஸ சிறைச்சாலையில் கைதியாக இருந்தவர், மேலும் இந்த கொலை உட்பட பல கொலைச் சம்பவங்கள் இந்த சிறைச்சாலையிலிருந்து திட்டமிடப்பட்டுள்ளதாகவும், அதற்கு பாதுகாப்பு அதிகாரிகள் தொடர்புடையதாகவும் கடுமையான குற்றச்சாட்டுகள் உள்ளன.

மேலும், போலீஸ் சிறப்பு பணி குழுவின் (STF) இடையீட்டின் போது கைதிகள் மிக அவமதிக்கப்பட்ட நடவடிக்கைகளுக்கு உள்ளாகி உள்ளனர். தாக்குதல்கள் மற்றும் தன்னிச்சையான தண்டனைகள் இதில் முன்னணி இடம் பெறுகின்றன. சில சம்பவங்களில், விசாரணைக்காக அழைக்கப்பட்டதாக கூறி STF அதிகாரிகள் ஆயுதங்களுடன் சிறை மண்டபத்தில் நுழைந்துள்ளனர், மற்றும் கைதிகள்

தெரிவித்திருப்பதாவது அந்த அதிகாரிகள் தங்கள் ஆயுதங்களை காட்டி அவர்களை மிகக் கடுமையான மனச்சோர்விற்குள் ஆழ்த்துகிறார்கள் என்பது ஆகும்.

இந்த சூழ்நிலைகள் காரணமாக கைதிகளின் மனநிலை மிகவும் பாதிக்கப்பட்டுள்ளதாக உள்ளது. 2025 ஜுன் 26 அன்று பூஸ்ஸ சிறைச்சாலையில் ஒரு கைதி ஒருவர் தற்கொலை செய்து கொண்டமை, பெரும்பாலான அளவில் இந்த சூழ்நிலை காரணமாக நிகழ்ந்திருக்கக்கூடும் என்பதே எங்களின் மதிப்பீடு. மேலும், 2025 ஏப்ரல் மாதம் முதல் ஜுன் மாதம் வரை இரண்டு மாத காலத்தில் பூஸ்ஸ சிறைச்சாலையில் இரண்டு மரணங்கள் நிகழ்ந்துள்ளன.

என்றாலும், போலீஸ் சிறப்பு பணி குழுவின் (STF) பயணத்தில் பூஸ்ஸ சிறைச்சாலையின் சூழ்நிலைகள் மேலும் கடுமையாக மாறி வருகின்றன. மேலும், சிறைச்சாலையில் STF பிரயோகம் தொடர்பான தெளிவான சட்ட விதிகள் இதுவரை வெளிப்படுத்தப்படவில்லை.

2025 வரவு செலவு திட்டம்

நிதியமைச்சகம் சமர்ப்பித்த 2025 வரவு செலவு திட்டத்தில், இலங்கையின் சிறைச்சாலை அமைப்பு, கைதிகளின் நலன் மற்றும் கட்டமைப்புப் மறுசீரமைப்புகளுடன் தொடர்புடைய பல முக்கிய பகுதிகள் கவனிக்கப்பட்ட முக்கிய முன்மொழிவுகள் அறிமுகப்படுத்தப்பட்டுள்ளன. சிறைச்சாலை அமைப்பில் உள்ள கட்டமைப்பு தொடர்பான பிரச்சனைகளின் அளவுடன் ஒப்பிடும் போது, நிதி ஒதுக்கீடுகள் குறைந்ததாக இருந்தாலும், கைதிகளின் மீள்பயிற்சி மற்றும் அடர்த்தியை குறைக்க அரசாங்கம் இடைமுகப்புகள் செய்ய வேண்டிய பகுதிகளை அடையாளம் காட்டியுள்ளது.

சிறைச்சாலைகளில் அடர்த்தியினால் ஏற்படும் கடுமையான சூழ்நிலைகளையும், மீள்பயிற்சி தேவைகளையும் கவனத்தில் கொண்டு, அரசு கைதிகளின் தொழில்நுட்பத் திறன்களை மேம்படுத்துவதற்கான ஒரு தனித்துவமான திட்டத்தை முன்மொழிந்துள்ளது.

வரவு செலவு திட்ட உரையில் குறிப்பிடப்பட்டபடி:

"தற்போது, நாட்டிலெங்கும் உள்ள 37 சிறைச்சாலைகளில் சுமார் 30,000 கைதிகள் இருக்கின்றனர். இந்தக் கைதிகளின் சுமார் 65% யின் வேலை திறனின் உச்சக்கோட்டம், அதாவது வயது 40க்கு குறைவாக இருக்கின்றது. ஆகையால், வேலை திறன்களை மேம்படுத்தும் பயிற்சிப்பாடங்கள் மற்றும் சந்தைக்கு பொருந்தும் திறன் மேம்பாட்டு திட்டங்களை தொழிற் பயிற்சி நிறுவனங்களுடன் இணைந்து நடத்தவும், தொடர்புடைய தொழில்நுட்ப சான்றிதழ்களை வழங்கவும் நாங்கள் பரிந்துரைக்கின்றோம்."

இந்தத் திட்டத்தை நடைமுறைப்படுத்துவதற்காக, தற்போதைய நிதிய ஒதுக்கீட்டை ரூபாய் கோடி 100 க்குத் தீவிரமாக அதிகரிக்கப்பட்டு, அது குறிப்பாக கைதிகளுக்கான திறன் மேம்பாடு மற்றும் தொழிற்பயிற்சிக்காக குறிக்கப்பட்டுள்ளது.

இந்த ஆரம்ப நிதியோடு, கைதிகளின் பொருளாதார மீள்பயிற்சி மற்றும் மீள்ச்சண்டை வீதத்தை குறைப்பது போன்ற இரு முக்கியத் துறைகளையும் ஊக்குவிக்கத் திட்டமிடப்பட்டுள்ளது. எனினும், நடைமுறைப்படுத்தும் கால அட்டவணை, குறியீட்டு வசதிகள் மற்றும் கண்காணிப்பு அமைப்புகள் குறித்து விபரங்கள் இன்னும் தெளிவுபடுத்தப்படவில்லை.

சிறைச்சாலை மறுசீரமைப்பு ஆரம்பநிதியாக நேரடியாக குறிப்பிடப்படவில்லையெனினும், வரவு செலவு திட்டத்தின் மூலம் தேசிய போதைப்பொருள் தடுப்பு மற்றும் மீள்பயிற்சி திட்டத்திற்கு ரூபாய் கோடி 500 ஒதுக்கப்பட்டுள்ளது. இந்தத் திட்டத்தில் அடங்கியவை:

- விழிப்புணர்வு பணிகள்
- ஆலோசனை சேவைகள் உட்பட மீள்பயிற்சி
- போதைப்பொருள் குற்றவாளிகளின் சமூக மறுபயிற்சி மற்றும் மீள்பயிற்சி
- வலுவான சட்ட அமலாக்க நடவடிக்கைகள்

முந்தைய அறிக்கைகளின் படி, கைதிகளின் குறிப்பிட்ட மக்கள் தொகையில் சுமார் 51.9% சிறைச்சாலையில் போதைப்பொருள் தொடர்பான குற்றங்களுக்காக இருக்கின்றனர். இதனால், இந்தத் திட்டத்தின் வெற்றி சிறைச்சாலை அடர்த்தியை குறைக்கவும், மீள்பயிற்சி வாய்ப்புகளை மேம்படுத்தவும் குறிப்பிடத்தக்க நேர்மாறான தாக்கத்தை ஏற்படுத்தும்.

வரவு செலவு திட்டம் மூலம் அரசின் கைதிச் சிறைகள், சான்றளிக்கப்பட்ட பள்ளிகள் மற்றும் மீள்பயிற்சி மையங்களில் குழந்தைகள் மற்றும் இளையவர்களை மையப்படுத்தி தனித்துவமான நலத்திட்ட நடவடிக்கைகளும் அறிமுகப்படுத்தப்பட்டுள்ளது. பெரியவர்க

ளின் சிறைகளில் இருந்து பிரிக்கப்பட்டிருந்தாலும், இந்த நடவடிக்கை சிறைச்சாலை நிறுவனங்களில் சூழல் நிலைகளை மேம்படுத்த அரசின் ஒதுக்கீட்டை பிரதிபலிக்கிறது. முக்கிய ஒதுக்கீடுகளாக அமைவதாவது:

» குழந்தைகள் பாதுகாப்பு மற்றும் இளைஞர் கைது மையங்களை மறுசீரமைக்கவும் மேம்படுத்தவும் ரூபாய் 500 மில்லியன்.

» சிறைச்சாலை மீள்பயிற்சி கீழ் உள்ள குழந்தைகள் உள்ளிட்ட நிறுவன பாதுகாப்பில் உள்ள குழந்தைகளுக்காக குழந்தை நட்பு போக்குவரத்து அமைப்பை நிறுவ ரூபாய் 250 மில்லியன்.

» நிறுவன காவலில் உள்ள அனாதை குழந்தைகள் மற்றும் இளைஞர்களுக்காக சமூக பாதுகாப்பு மற்றும் வீடு உதவிக்கு ரூபாய் 1,000 மில்லியன்.

இந்த முதலீடுகள் குழந்தைகள் மற்றும் இளையவர்களின் நலத்தை குறிக்கோளாகக் கொண்டிருந்தாலும், இது இலங்கையிலுள்ள சிறைச்சாலை சூழல்களைப் பற்றிய பரபரப்பான அமைப்புச் சிக்கல்களை வெளிப்படுத்துகிறது.

2025 வரவு செலவு திட்டத்தில் முன்வைக்கப்பட்ட சில தேசிய மறுசீரமைப்புகள் சிறைச்சாலை பிரிவிற்கு நேரடி பயன்பாடுகளை ஏற்படுத்தக்கூடும்:

» பொதுச் சேவைகள் பணியமர்த்தலுக்கான ஒதுக்கீடு: 2025-ஆம் ஆண்டில் அவசியமான பொதுச் சேவைப் பணிக்கான ரூபாய் 10,000 மில்லியன் ஒதுக்கீடானது, சிறைச்சாலைத் துறையில் வெற்றிடமாக உள்ள 1,800 பணிகளை நிரப்ப முன்னுரிமை வழங்குமெனில், அதற்கு உதவியாக இருக்கலாம்.

» சுகாதார அடித்தள வசதிகளின் மேம்பாடு: 2025-ஆம் ஆண்டில் தேசிய சுகாதார அமைப்பிற்கு ரூபாய் 604,000 மில்லியன் முக்கியமான அதிகரிப்பானது, சுகாதார அமைச்சும் சிறைச்சாலை துறையும் இடையிலான ஒருங்கிணைப்பு மேம்படுத்தப்பட்டால், கைது மக்களுக்கு சுகாதார சேவைகளில் அணுகலை அதிகரிக்க முடியும்.

» பல திறன்கள் உள்ள நபர்களுக்கான உதவித் சாதனங்களை வழங்குதல்: ரூபாய் 500 மில்லியன் ஒதுக்கீட்டுடன், தற்போதைய சிறைச்சாலை நலத்திட்டத்தில் பெரிதும் புறக்கணிக்கப்பட்ட குழுவான மாற்றுத்திறனாளி கைதிகளுக்கு இந்த நலன்களை விரிவுபடுத்த வாய்ப்பாக இருக்கிறது.

இந்த வருடாந்த அறிக்கையில் குறிப்பிடப்பட்டுள்ள கட்டமைப்புச் சுருக்கங்களும் மனித உரிமை சிக்கல்களின் பரிமாணங்களும் பொருத்தமான நிலையில், தற்போதைய ஒதுக்கீடுகள் சிறைச்சாலை அமைப்பில் மாற்றங்களை ஏற்படுத்துவதற்குத் திருப்திகரமானதாக அமையவில்லை. இருப்பினும், திறன் மேம்பாடு மற்றும் கைதிகள் புனர்வாழ்வு மீது எடுத்துள்ள தெளிவான கவனம், சிறைச்சாலையில் தங்குதல் மற்றும் மறுபழிதப்புகளின் சமூக-பொருளாதார அடிப்படைகளைச் சார்ந்த நுணுக்கமான துறைசார்ந்த கொள்கை மாற்றத்தைக் காட்டுகிறது.

2025 அரசாங்கத்தின் வரவு செலவு திட்டம், குறித்த திறன் மேம்பாடு மற்றும் போதைப்பொருள் தடுப்பு முயற்சிகளின் மூலம் கைதிகள் புனர்வாழ்வு மற்றும் அமைப்பியல் திருத்தங்களுக்கு அணுகல் நடவடிக்கைகளை வெளிப்படுத்துகிறது. இப்போதைய முயற்சிகள் இப்போது வெளிப்படையான முறையில், சிவில் சமூகத்தின் பங்கேற்பை உறுதி செய்யும் வழிகாட்டுதல்கள் மற்றும் விளைவுகளின் கண்காணிப்புடன் செயல்படுத்தப்பட வேண்டும். அப்படிச் செய்தால் பயனுள்ள தாக்கத்தை உறுதி செய்யலாம். எதிர்கால பட்ஜெட்டுக

ளில், இலங்கையின் கைதிகளின் உரிமைகள் மற்றும் மரியாதையை பாதுகாக்கும் வகையில் விரிவான சிறைசாலை மறுவடிவமைப்பு, அடிப்படை வசதிகள் மேம்பாடு, சுகாதார சேவைகள் விருத்தி மற்றும் நலன்கள் சார்ந்த தலையீடுகளுக்கு முன்னுரிமை வழங்கப்பட வேண்டும்.

© முழு பதிப்புரிமையுடையது

முகவரி: எண் 245/12, சர்பென்டைன் வீதி, பொரளை, கொழும்பு 08, இலங்கை.

தொலைபேசி: +94 11 2672787

மின்னஞ்சல்: cprporg@gmail.com

வலைத்தளம்: www.cprp.lk

முகப்புத்தகம்: www.facebook.com/2023CPRP.LK

“The national legal framework governing Sri Lanka’s prisons is largely based on the Prisons Ordinance of 1877 and its related regulations. These colonial-era laws have now become obsolete and are inadequate to meet modern human rights standards. Sri Lanka has ratified the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), the United Nations Convention Against Torture (UNCAT), and the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (the Mandela Rules), which establish international human rights norms and minimum standards for the treatment of prisoners. However, in practice, these international standards appear to be largely disregarded in matters concerning prisoners.”

“ශ්‍රී ලංකාවේ බන්ධනාගාර පාලනය කරන ජාතික නීති රාමුව බොහෝ දුරට 1877 බන්ධනාගාර ආඥාපනත සහ ඒ ආශ්‍රිත රෙගුලාසි මත පදනම් වී ඇත. යටත් විජිත යුගයේ ඇති වූ මෙම නීති මේ වනවිට යල් පැන ගොස් ඇති අතර සමකාලීන මානව හිමිකම් නිර්ණායක සපුරාලීමට ඒවා ප්‍රමාණවත් නොවේ. ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර සිවිල් හා දේශපාලන අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ගිවිසුම (ICCPR),එක්සත් ජාතීන්ගේ වධහිංසාවන්ට එරෙහි සම්මුතිය (CAT) සහ ජාත්‍යන්තර මානව හිමිකම් නිර්ණායකවලට සහ සිරකරුවන්ට සැලකීම පිළිබඳ අවම ප්‍රමිතීන් ඇතුලත් සම්මුතියට ද (මැන්ඩෙලා රීති) අත්සන් තබා ඇත. නමුත් රැඳවියන් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීමේ දී මෙම ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් පිළිබඳ සලකා බැලීමක් නොපෙනේ.”

“இலங்கையின் சிறைச்சாலைகளை நிர்வகிக்கும் தேசிய சட்டச் சட்டகங்கள் பெரும்பாலும் 1877 ஆம் ஆண்டின் சிறைச்சாலை ஒழுங்குவிதி மற்றும் அதனுடன் தொடர்புடைய விதிமுறைகளின் அடிப்படையில் உள்ளன. காலனித்துவ காலத்தில் உருவான இச்சட்டங்கள் தற்போது காலாவதியாகி, நவீன மனித உரிமை தரநிலைகளுக்கு தகுந்தவையாக இல்லை. இலங்கை, சர்வதேச சிவில் மற்றும் அரசியல் உரிமைகள் தொடர்பான உடன்படிக்கை (ICCPR), ஐக்கிய நாடுகளின் கொடுமைக்கு எதிரான உடன்படிக்கை (UNCAT), மற்றும் கைதிகள் தொடர்பான குறைந்தபட்ச தரநிலைகளை (மண்டேலா விதிகள்) உள்ளடக்கிய சர்வதேச மனித உரிமை உடன்படிக்கைகளில் கையொப்பமிட்டுள்ளது. எனினும், கைதிகளை நடத்தும் விதத்தில் இச்சர்வதேச தரநிலைகள் பின்பற்றப்படுவது தென்படவில்லை.”

Address: No. 245/12, Serpentine Road, Borella, Colombo 08, Sri Lanka.
Tel: +94 11 2672787
Email: cprporg@gmail.com
Website: www.cprp.lk
Facebook: www.facebook.com/2023CPRP.LK